

**Företagsekonomiska institutionen
EKONOMIHÖGSKOLAN VID
LUNDS UNIVERSITET**

**FEKK01
Examensarbete Kandidatnivå
Januari 2008**

Omvänd skattskyldighet för moms inom byggbranschen

Överväger de positiva effekterna med införandet av omvänd skattskyldighet
inom byggsektorn de negativa effekterna?

Handledare:

Erling Green
Carl Michael Unger

Författare:

Cliff Persson 841005-4012
Johan Ståhl 830312-3999
Malin Svensson 840930-4667

Sammanfattning

Examensarbetets titel Omvänd skattskyldighet för moms inom byggbranschen

Seminariedatum 2008-01-17

Ämne/Kurs FEKK01, Examensarbete kandidatnivå, 15 högskolepoäng

Författare Cliff Persson, Johan Ståhl, Malin Svensson

Handledare Erling Green, Carl Michael Unger

Syfte Syftet med den här uppsatsen är att beskriva hur den nya regleringen av omvänd skattskyldighet påverkar företag inom byggsektorn. Vi vill genom kontakt med berörda parter analysera och ta ställning till om de positiva effekterna med lagen om omvänd skattskyldighet inom byggbranschen överväger de negativa effekter.

Metod Uppsatsens undersökning har genomförts med en kvalitativ metod. Insamling av primärdata har gjorts genom personliga intervjuer med relevanta intressenter.

Teoretiska perspektiv I litteraturgenomgången presenteras historiken runt moms samt hur hanteringen av den har förändrats inom byggsektorn. Även effekterna av införandet med den omvända skattskyldigheten ur ett teoretiskt perspektiv behandlas.

Empiri Empirin är insamlad genom semistrukturerade intervjuer med KPMG, Ernst & Young, R Sjöström Redovisningsfirma, PEAB samt Skatteverket.

Resultat/Slutsats Vi anser att de positiva effekterna av införandet med omvänd skattskyldighet inom byggsektorn överväger de negativa effekterna.

Nyckelord Omvänd skattskyldighet, Moms, Mervärdesskatt, Byggbranschen, Byggnadssektorn

Abstract

Title	Reverse charge in the construction industry
Seminar date	2008-01-17
Course	FEKK01, Degree Project Undergraduate level, Business Administration, Undergraduate level, 15 University Credits Points
Authors	Cliff Persson, Johan Ståhl, Malin Svensson
Advisors	Erling Green, Carl Michael Unger
Purpose	The purpose of this essay is to describe how the new regulation with reversed tax obligation will affect companies within the construction industry. Through contact with relevant respondents we will analyze and make our stand in the issue if the law with reversed tax obligation has brought greater positive than negative effects.
Methodology	The essay is based on qualitative data and the primary data was collected through individual interviews with relevant stakeholders.
Theoretical perspectives	The history behind the VAT and the handling of the VAT especially within the construction industry is presented in the section of literature search. Further more the effects of the implementation of reversed liable to taxation are discussed from a theoretical perspective in this section.
Empirical perspectives	The empirical data is collected through interviews with employees at KPMG, Ernst & Young, R Sjöström Redovisningsfirma, PEAB and Skatteverket.
Result/Conclusions	In our opinion the positive effects with reversed charge exceeds the negative effects.
Key words	Reverse charge, VAT, Value added tax, Construction industry, Construction sector

TACK TILL

Vi vill tacka våra handledare Erling Green och Carl Michael Unger för deras stöd under vårt skrivande. Vi vill självklart även tacka våra respondenter för deras samarbete:

Bossner Lena, Skatteinformatör, Skatteverket

Ivarsson Henrik, Skattejurist, Ernst & Young

Nilsson Sven-Johan, Controller, PEAB

Sjöström Rolf, Redovisningskonsult, R Sjöström Redovisningsfirma

Westerström Jerker, Skatteexpert, KPMG

Slutligen vill vi även tacka Patricia Kurbiel för hennes korrekturläsning och rådgivning.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	7
1.1 Bakgrund	7
1.2 Problemställning	8
1.3 Problemformulering	9
1.4 Syfte	10
1.5 Avgränsningar	10
1.6 Uppsatsens disposition	11
2. METOD	12
2.1 Tillvägagångssätt	12
2.1.1 Undersökningsmetod	12
2.2 Datainsamling	13
2.2.1 Primär och sekundärdata	14
2.3 Källkritik	14
2.4 Intervjumetod	15
2.4.1 Val av respondenter	15
2.4.2 Intervjugenomförande	16
2.5 Reliabilitet och validitet	17
3. TEORI	18
3.1 Mervärdesskattelagen	18
3.1.1 Mervärdesskatt i lagtext	18
3.1.2 Historik om mervärdesskatten	19
3.1.3 Mervärdesskatten i praktiken	19
3.1.4 Mervärdesbeskattning i byggföretag fram till och med 30 juni, 2007	20
3.2 Anledning till förändring mot omvänd skattskyldighet	21
3.2.1 Exempel på skattefusk	22
3.3 Hur ser lagstiftningen ut efter 1 juli 2007?	23
3.3.1 Nya BAS-konton	25
3.4 Konsekvenser vid felaktig hantering	26
3.4.1 Köparens risk	26
3.4.2 Säljarens risk	27

3.5 Effekter till följd av lagändringen	28
3.5.1 Likviditet	28
3.5.2 Positiva effekter	29
3.5.2.1 Den fiskala effekten	29
3.5.2.2 Bättre konkurrensvillkor	30
3.5.2.3 Positiv likviditetsförändring	30
3.5.3 Negativa effekter	31
3.5.3.1 Likviditetspåfrestningar	31
3.5.3.2 Gränsdragningsproblem	32
3.5.3.3 Ökad administration	33
4. EMPIRI	35
4.1 KPMG	35
4.1.1 Problemområden	35
4.1.2 Inställning till förändringen	36
4.1.3 Alternativ eller förbättringar till lagen	36
4.2 Ernst & Young	37
4.2.1 Problemområden	37
4.2.2 Inställning till förändringen	38
4.2.3 Alternativ eller förbättringar till lagen	38
4.3 R Sjöström Redovisningsfirma	39
4.3.1 Problemområden	39
4.3.2 Inställning till förändringen	40
4.3.3 Alternativ eller förbättringar till lagen	41
4.4 PEAB	41
4.4.1 Problemområden	41
4.4.2 Inställning till förändringen	42
4.4.3 Alternativ eller förbättringar till lagen	43
4.5 Skatteverket	43
4.5.1 Problemområden	43
4.5.2 Inställning till förändringen	44
4.5.3 Alternativ eller förbättringar till lagen	45
5. ANALYS	46
5.1 Positiva effekter	46
5.1.1 Ökade intäkter för staten	46

5.1.2 Bättre möjligheter till konkurrens för de hederliga företagen	47
5.1.3 Likviditetsökning.....	47
5.2 Negativa effekter	48
5.2.1 Likviditetspåfrestningar	48
5.2.2 Gränsdragningsfall.....	49
5.2.3 Ökad administration	49
6. SLUTDISKUSSION.....	51
6.1 Slutsatser	51
6.2 Förslag till vidare forskning	52
7. REFERENSER	53
7.1 Tryckta källor	53
7.2 Internetkällor	54
7.3 Muntliga källor	56
7.4 Figurförteckning.....	56

1. INLEDNING

Vi kommer i vårt första kapitel att ge en övergripande bild över vårt uppsatsämne, varför det blev en ny lag för hur moms ska redovisas inom byggsektorn och vad lagen innebär. Vi kommer även att beskriva de problem som uppmärksammats efter laginförandet och vilka av dem vi kommer att fokusera vårt arbete på.

1.1 Bakgrund

Olika former av omsättningsskatter har funnits sedan antiken och den första allmänna konsumtionsskatten infördes i Sverige under andra världskriget i syfte att öka statens intäkter. Denna skatt har sedan utvecklats till dagens mervärdesskatt. Dagens moms, i den här uppsatsen kommer vi att använda begreppen moms samt mervärdesskatt om vartannat, vi syftar dock på samma begrepp, är generellt sett 25 % och är en av statens största inkomstkällor.¹

Skatteverket genomförde under 1990-talet en omfattande undersökning angående det utbredda skattefusk som uppmärksammats inom byggsektorn. Denna undersökning ledde fram till två rapporter (RSV 2001:9, RSV 2002:6) som konstaterade att staten årligen gick miste om stora summor genom uteblivna skatteintäkter. Det sammanlagda fuskets uppskattades uppgå till runt 2,5-3 miljarder kronor årligen och av dessa kunde ungefär 500-600 miljoner härröra sig från ej redovisad moms. De uteblivna momsintäkterna berodde på att ett stort antal företag och personer systematiskt undanhåll sin moms från Skatteverket. Det genomfördes genom att de fakturerade sina kunder med moms och sedan lät bli att betala in denna moms till Skatteverket för att istället ta ut den ur företaget. När Skatteverket började ana oråd försvann oftast företagen och startade upp en ny verksamhet med nya namn och nya ägare. Rapporterna från Riksskatteverket ledde till en diskussion om hur man skulle kunna förhindra fusk och Skatteverket kom fram till att det skulle krävas radikala förändringar i regelverket.²

Det tillsattes en särskild grupp, "Byggkommissionen", under 2002. Gruppens syfte var att ge förslag på åtgärder som skulle kunna förbättra situationen för de seriösa byggföretagen.

¹ Melz, Peter, "Mervärdesskatt", (2006), 14e upplagan, Iustus förlag

² Regeringens proposition 2005/06:130, "Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn"

Kommissionen hade Riksskatteverkets rapporter bakom sig när de gav ut sitt betänkande kallat ”Skärpning gubbar” under december 2002. Deras förslag var med detta betänkande ett entreprenadavdrag alternativt omvänd skattskyldighet inom byggbranschen. Med entreprenadavdraget menades att köpare av byggtjänster/varor i branschen skulle dra av en del av det fakturerade beloppet och betala in detta till Skatteverket. På det viset skulle det vara lättare att kontrollera att uppdragstagaren faktiskt betalade sina skatter och avgifter, då det är först när de betalat dessa som företaget skulle få tillbaka entreprenadavdraget. Regeringen valde dock att inte ge vidare förslag om att lagstifta entreprenadavdrag då förslaget blivit kritiskt ifrågasatt ifall det skulle motverka skattefusk. Däremot mottogs förslaget om omvänd skattskyldighet inom byggsektorn positivt och låg tillsammans med Riksskatteverkets rapporter till grund för regeringens proposition.³

Propositionen röstades igenom och ledde till den lagändring för momsredovisning inom byggsektorn som infördes 1 juli 2007. Ändringen innebär att det nu gäller omvänd skattskyldighet för byggtjänster och att ansvaret för deklarationen och hanterandet av moms förts över från säljaren till köparen.⁴ Detta innebär att nu mera ska en stor del av alla byggtjänster faktureras utan någon pålagd moms. Det här skiljer sig från vanlig försäljning där säljaren säljer sina varor med moms, redovisar den som utgående moms och betalar den till Skatteverket. Istället blir det köparens ansvar och skyldighet att själv lägga på både utgående och ingående moms på köpet.⁵

1.2 Problemställning

Lagen om omvänd skattskyldighet inom byggsektorn har funnits sedan 1 juli, 2007 och tillkom efter det uppmärksammade momsfusket inom byggsektorn, i form av uteblivna intäkter från mervärdesskatt samt skatt för arbetskraft. Byggsektorn är av stor betydelse för den svenska ekonomin då branschen omfattar 10 % av Sveriges sysselsatta varje år. Ur sysselsättningssynpunkt är byggsektorn den näst största näringen efter vårdsektorn.

³ Regeringens proposition 2005/06:130, ”Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn”

⁴ Skatteverkets hemsida, ”Omvänd skattskyldighet inom byggsektorn”

⁵ Regeringens proposition 2005/06:130, ”Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn”

Byggsektorn påverkar även välfärden då en välfungerande bostadsmarknad ger låga förvaltningskostnader som förenklar vardagen för samhället.⁶

Mervärdesskatten är en av statens största inkomstkällor.⁷ Dessa intäkter tillsammans med andra skatter används till att finansiera den offentliga sektorn,⁸ vilken inkluderar sjukvården, utbildning, försvaret, Skatteverket samt statliga och kommunala bolag.⁹ Att byggbranschen är Sveriges näst största näring¹⁰ och att en stor omfattning av momsfuskar uppmärksammas påverkar Sveriges offentliga sektor. Missade intäkter kan både leda till minskad kvalitet på de tjänster som den offentliga sektorn erbjuder samt att skatter tvingas höjas.¹¹

Vi vill i vårt examensarbete undersöka hur företagare har påverkats av den omvända skattskyldigheten. Till exempel vill vi utreda om kritiken som framförts kring införandet av lagen handlar om individens inneboende rädsla mot förändringar i sig eller om det är kritik som är värd att beakta. Några av de delar som har blivit kritiserade är det administrativa merjobb som lagen inneburit, likviditetspåfrestningar och gränsdragningsfall. Några andra frågor man kan ställa sig är om Skatteverket lyckats se några effekter av reformen? Hur har man i så fall kunnat påvisa dessa?

1.3 Problemformulering

Givet vår problemställning har vi valt att fokusera på problemformuleringen: Överväger de positiva effekterna med införandet av omvänd skattskyldighet inom byggsektorn de negativa effekterna?

⁶ SOU 2002:115, "Skärpning gubbar! Om konkurrensen, kvaliteten, kostnaderna och kompetensen i byggsektorn"

⁷ Melz, Peter, "Mervärdesskatt", (2006), 14e upplagan, Iustus förlag

⁸ Wikipedias hemsida, "Skatt"

⁹ Wikipedias hemsida, "Offentlig sektor"

¹⁰ SOU 2002:115, "Skärpning gubbar! Om konkurrensen, kvaliteten, kostnaderna och kompetensen i byggsektorn"

¹¹ Regeringens proposition 2005/06:130, "Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn"

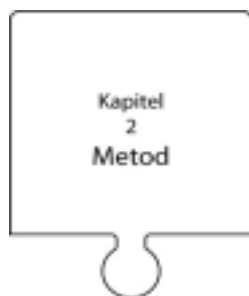
1.4 Syfte

Syftet med den här uppsatsen är att beskriva hur den nya regleringen av omvänd skattskyldighet påverkar företag inom byggsektorn. Vi vill genom kontakt med berörda parter analysera och ta ställning till om de positiva effekterna med lagen om omvänd skattskyldighet inom byggbranschen överväger de negativa effekter.

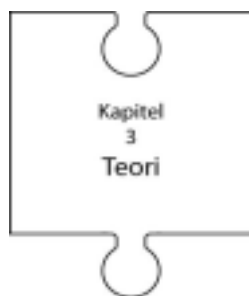
1.5 Avgränsningar

Vi har valt att fokusera på den svenska lagstiftningen och kommer därför inte att göra några jämförelser med hur andra länder hanterar skattskyldighet inom byggsektorn. Som tidigare nämnt är även den svarta arbetskraften ett stort problem och något man vill försöka undkomma genom lagändringen. Vi kommer dock inte att gå in djupt på beskrivning av detta utan fokusera på hur momshanteringen har ändrats. I vår empiri ger vi endast en kort bild över hur våra respondenter ser på kopplingen mellan den nya lagen och svart arbetskraft. En annan avgränsning vi har gjort är att vi har fokuserat våra intervjuer på de företag som vi anser att lagändringen har störst påverkan på. Dessa anser vi vara de minsta underentreprenörerna (som vi har intervjuat via redovisningsansvarig på en extern redovisningsfirma), revisionsbyråer samt Skatteverket. Därmed har vi inte intervjuat enskilda små och medelstora underentreprenörer då vi anser att vi har fått svar på våra frågeställningar utan dessa.

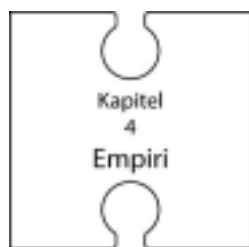
1.6 Uppsatsens disposition

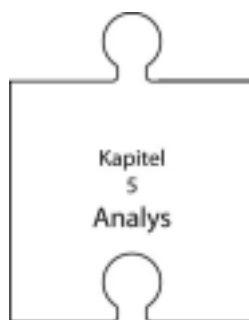
Kapitel 2 – I detta kapitel presenteras vårt tillvägagångssätt för att få den information som vi behöver för att kunna svara på vår problemformulering.

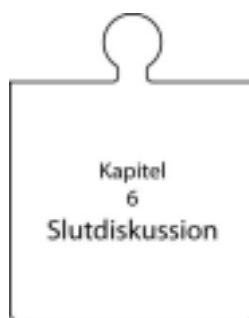
Kapitel 3 – Kapitlet behandlar en definition av begreppet mervärdesskatt, varför lagen om mervärdesskatt kom till samt hur den hanterades inom byggsektorn fram till 1 juli, 2007. Därefter kommer en beskrivning varför förändringen inträffade och hur företagen ska hantera systemet idag.

Kapitel 4 – I kapitlet presenteras den data som insamlats ifrån våra kvalitativa intervjuer. Vi kommer att presentera varje respondents inställning till förändringen, vilka problemområden de anser har uppkommit samt deras förslag till förbättringar.

Kapitel 5 – Här görs tolkning och analys av respondenternas svar utifrån teorin på området. En närmare analys på de positiva effekterna samt de negativa effekterna uppvisas.

Kapitel 6 – I sista kapitlet presenteras våra slutsatser genom en slutdiskussion. Vi börjar med att besvara vår problemformulering för att sedan ge förslag till fortsatt forskning.

2. METOD

I kapitlet om metod kommer vi att beskriva hur vi har gått tillväga för att få den information vi behöver för att kunna svara på vår problemformulering.

2.1 Tillvägagångssätt

I vårt examensarbete har vi valt att undersöka vilka konsekvenser införandet av den omvända skattskyldigheten i Sverige har medfört. För att kunna åskådliggöra denna effekt har vi sett över de orsaker som bidragit till förändringen samt hur respektive organisation har påverkats. Detta har gett oss en djupare förståelse för hur redovisningen fungerar och vad som förväntas av de olika parterna. Vi har utformat våra intervjuer med utgångspunkt från den litteratur inom området vi har samlat in.

Intervjuer anser vi vara lämpligast i vår insamling av empiri då vi vill frambringa respondenternas åsikter om det aktuella ämnet. Vi bedömde att vi behövde möta personerna i fråga för att sätta en mer personlig prägel på intervjun där vi kan lätta upp för följdfrågor samt få mer utförliga svar. Vi valde att intervjua de intressenter som är mest påverkade av lagförändringen, vilket i detta fall är Skatteverket, en redovisningsfirma, revisionsbyråer och ett större byggföretag.

2.1.1 Undersökningsmetod

Det finns huvudsakligen två tillvägagångssätt att genomföra en undersökning. Antingen utför man en kvantitativ eller en kvalitativ undersökning. Den förstnämnda återges oftast i tal eller i procentsatser medan den senare för det mesta återger personers upplevelser och tolkningar i verbala resonemang.¹² Den kvalitativa undersökningen är bättre lämpad i denna uppsats då vi söker åsikter från dem som har blivit drabbade av förändringen. Detta för att kunna analysera huruvida lagen gynnar mer än orsakar problem. Vi vill kunna få ingående svar på våra frågor

¹² Jacobsen, Dag Ingvar, "Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen", (2002), Studentlitteratur

varav enkäter eller liknande kvantitativa undersökningar inte var ett alternativ för oss. Ytterligare en fördel med den kvalitativa metoden är flexibilitet då man kan få ut mer från undersökningens respondenter.¹³ Det ger oss en klarare inblick i hur intressenter ser på förändringen och dess fördelar samt nackdelar.

En nackdel med att använda den kvalitativa metoden är problemet med generalisering, det vill säga att bara ett fåtal ska representera en större grupp. Bristen med att använda denna metod är att de personer som intervjuas inte kan representera en population, då de inte valts ut på slumpmässiga grunder. Resultatet från den kvalitativa undersökningen ska i stället generaliseras till teori och inte till populationer. Generalisering för hela populationen är i det närmsta omöjlig att genomföra.¹⁴ Vi är därmed medvetna om att de svar vi fått under våra intervjuer inte direkt går att applicera på samtliga revisionsbyråer eller redovisningsansvariga. Med den tid och de resurser vi har är det dock det som får ligga till grund för vår bild av hur de ser på förändringen.

2.2 Datainsamling

För att få fram information som är relevant för den omvända skattskyldigheten inom byggsektorn har vi framförallt sökt efter skriftliga källor på internet. Motivet till elektroniska källor är att de uppdateras regelbundet och successivt följer utvecklingen. I dagsläget finns det inte heller mycket tryckta källor om den omvända skattskyldigheten inom byggsektorn vilket gjort att vi har fått vända oss till elektroniska källor. Vi har särskilt sökt efter information på Skatteverkets hemsida samt fördjupat oss i rapporter från Skatteverket och en proposition från regeringen som rör vårt uppsatsämne.

¹³ Bryman, Alan och Bell, Emma, *"Företagsekonomiska forskningsmetoder"*, (2005), Upplaga 1:1, Liber

¹⁴ Ibid.

2.2.1 Primär och sekundärdata

Primärdata är information man får direkt från den primära källan, det vill säga man får det direkt från personer genom intervjuer, observationer eller frågeformulär. Sekundärdata är information som har samlats ihop av andra personer till andra ändamål. Sekundärdata kan samlas under beteckningen texter.¹⁵ Det är viktigt att texterna är relevanta och håller hög kvalitet. Ett problem med att använda sekundärdata är att man inte är lika välbekant med de denna som med primärdata.¹⁶

I vår uppsats är respondenternas svar i våra intervjuer nyckelinformationen till vår analys vilket innebär att vi då använder oss av primärdata. Vid återblick på historia i ämnet och förändringen av momsredovisningen använder vi oss av sekundärdata.

2.3 Källkritik

Det är viktigt att vara ifrågasättande och källkritisk mot kvalitén på datan som använts. Vid primärdata är det lättare att ha kontroll över de omständigheter som kan påverka informationens tillförlitlighet. Sekundärdata kan inte kontrolleras på samma sätt då det inte alltid kan utläsas vilka insamlingsmetoder som använts och till vilket syfte. Det kan finnas personliga värderingar och vinklingar som påverkat innehållet. Finns det misstankar om detta bör informationen tolkas med försiktighet.¹⁷ När vi nyttjat sekundärdata har vi använt oss av en kritisk tolkning där vi ifrågasatt informationens korrekthet och trovärdighet. Vår sekundärdata har vi främst granskat utifrån om vi ansett att innehavaren av de hemsidor vi besökt varit tillräckligt säker och erkänd samt om tidpunkten för det publicerade materialet varit aktuell.

¹⁵ Jacobsen, Dag Ingvar, "Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen", (2002), Studentlitteratur

¹⁶ Bryman, Alan och Bell, Emma, "Företagsekonomiska forskningsmetoder", (2005), Upplaga 1:1, Liber

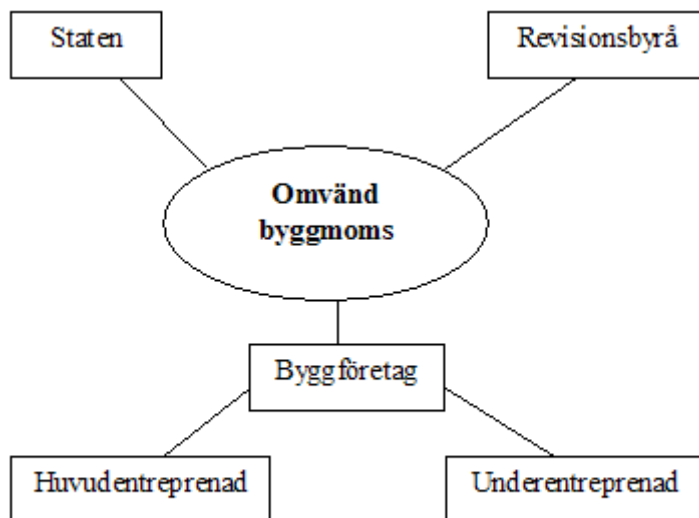
¹⁷ Jacobsen, Dag Ingvar, "Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen", (2002), Studentlitteratur

2.4 Intervjumetod

En kvalitativ intervjumetod lämpar sig bäst i vår undersökning, då vi har få respondenter och är intresserade av vad den enskilda individen har för tolkningar och åsikter.¹⁸ Vi anser en semistrukturerad intervju vara bäst för att få ut maximalt från våra intervjuer. En semistrukturerad intervju innebär att vi har en lista över specifika teman som ska behandlas, brukar kallas intervjuguide. Man har en mer öppen dialog med respondenten och frågorna behöver inte komma i strukturerad följd. Frågor som dyker upp under mötet kan efterhand ställas. Detta ger en flexibilitet och möjlighet att ställa följdfrågor och utveckla intressanta samtalsämnen. Vi har valt att formulera våra frågeställningar med syfte att ej göra dem för specifika. Risken för att hindra alternativa idéer eller synsätt minskar då.¹⁹

2.4.1 Val av respondenter

Då det är en alldeles ny lagstiftning kring den omvända skattskyldigheten även i byggbranschen och vi har som fokus att se hur lagen påverkar företagen anser vi att intervjuer är vårt primära tillvägagångssätt för att få fram empirisk data. Vi har utifrån intressentmodellen²⁰ valt att betrakta de olika intressenter som påverkas av förändringen. Vi har därför valt att intervjua ett stort företag inom byggbranschen, PEAB, men även en extern redovisningsfirma som representerar ett antal mindre underentreprenadsföretag för att se på eventuella skillnader i hur de ser på förändringen. Vi intervjuade också Skatteverket för att få fram bakomliggande orsaker till den förändrade lagstiftningen samt höra om de anser att de har

Figur 1 Intressentmodellen

¹⁸ Jacobsen, Dag Ingvar, "Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen", (2002), Studentlitteratur

¹⁹ Ibid

²⁰ Nygarad, Claus och Bengtsson, Lars, "Strategizing – en kontextuell organisationsteori", (2002), Upplaga 1:1, Studentlitteratur

kunnat märka av någon skillnad. Likaså revisionsbyråer ser vi som en hjälpsam källa då de är i ständig kontakt med företag som råkar ut för problematik med hanteringen av den nya redovisningsformen.

2.4.2 Intervjugenomförande

Respondenterna fick tillgång till våra frågeämnen samt en kort presentation av vår uppsats innan intervjun genomfördes. Vi bifogar presentationen till respondenterna i bilaga 1. Avsikten med denna utförandeform var att intervjupersonerna skulle kunna tänka igenom frågorna och vara väl förberedda. På detta sätt får vi ut mer av intervjuerna på kortare tid då vi är medvetna om att företagen har mycket att göra. Vi räknade med att intervjuerna skulle vara mellan en halvtimme och en timme. En fara kan vara om någon fråga anses alltför känslig för respondenten och denne svarar politiskt rätt istället för att ge sin personliga åsikt. För att undvika detta gav vi möjlighet för respondenterna att vara anonyma i uppsatsen om så önskades.

Vid val av plats för intervjuerna valde vi att besöka respondenterna på deras kontor då vi anser att denna miljö bör vara mest bekväm för dem. Vi menar att det är viktigt att platsen känns bekväm då det annars finns risk för en kontexteffekt, det vill säga att val av plats påverkar de svar vi får på våra frågor. En mer konstlad plats, exempelvis om vi skulle utföra intervjuerna på ett café, skulle kunna ge oss mer konstlade svar och inte lika väl spegla vad respondenten egentligen tycker och tänker. Vid val av plats var vi dock medvetna om att det innebär en risk att utföra intervjuerna på deras arbetsplatser då det kan vara så att kollegor kan komma in och avbryta eller att telefonen ringer under intervjun. Om det finns risk att kollegor hör respondentens svar kan personen känna sig hämmad i sina svar. Vi tycker ändå att fördelarna med att utföra intervjun på deras arbetsplats överväger de eventuella nackdelarna och blev inte störda under våra intervjuer.²¹ Alla respondenter hade ett avskilt rum där vi kunde sitta ostört och diskutera.

²¹ Jacobsen, Dag Ingvar, "Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen", (2002), Studentlitteratur

2.5 Reliabilitet och validitet

Med reliabilitet menas att resultaten ska vara tillförlitliga. Vi är medvetna om att användning av information och källor från internet innebär viss risk då det knappt finns någon censur eller bedömningar på reliabiliteten av informationen som publiceras.²² I vårt fall anser vi att rapporterna från Riksskatteverket och propositionen från regeringen kan undgå denna risk då det är data tagen från offentligt välkända hemsidor. Faktorer som kan påverka reliabiliteten vid en intervju är intervjuareffekter, tolkningsproblem och standardiseringsproblem i intervjusituation.²³ För att uppnå hög reliabilitet valde vi att låta samma person ställa frågorna vid samtliga intervjuer och för att ytterligare garantera att inget misstolkades spelades intervjuerna in.

Validitet är mått på hur väl man mäter det man avser att mäta, det vill säga kopplingen mellan det teoretiska och empiriska planet.²⁴ För att undvika problem med validitet har vi lagt ner mycket tid på att utforma vår intervjuguide. Det kan uppstå problem om till exempel en intervjuad person uppfattar en fråga felaktigt och ger ett mindre relevant svar. Vid personliga intervjuer kan denna risk dock modereras genom att respondenten har möjlighet att fråga intervjuaren på plats ifall några frågor skulle dyka upp.

²² Rienecker, Lotte & Jorgensen, Peter Stray, *"Att skriva en bra uppsats"*, (2002), Upplaga 1:1, Liber

²³ Svenning, Conny, *"Metodboken"*, (1997), Upplaga 2:1, Lorentz förlag

²⁴ Ibid.

3. TEORI

Teoriavsnittet behandlar en definition av begreppet mervärdesskatt, varför lagen om mervärdesskatt finns till samt hur den hanterades inom byggsektorn innan 1 juli, 2007. Därefter kommer en beskrivning av varför förändringen inträffade och hur företagen ska hantera systemet idag.

3.1 Mervärdesskattelagen

3.1.1 Mervärdesskatt i lagtext

I mervärdesskattelagen 1994:200 beskrivs vid vilka tillfällen moms ska redovisas till staten och vem som ska betala den. Några av situationerna är då ”omsättning sker inom landet av varor eller tjänster som är skattepliktiga i en yrkesmässig verksamhet, skattepliktigt förvärv av lös egendom från annat land samt skattepliktig import”.²⁵ Med omsättning menas försäljning, byte, tillhandahållande eller uttag av tjänster/varor.²⁶ Definitionen av en yrkesmässig verksamhet är i de flesta fall näringsverksamhet, antingen som ren sådan eller i liknande form och med en omsättning över 30 000 kronor.²⁷ Det framgår även av lagen att det är den som omsätter som ska redovisa mervärdesskatten. Undantag från skattskyldighet sker om parten som omsätter tjänsten är från ett annat land och den som tillgodoser sig tjänsten är en näringsidkare eller registrerad till mervärdesskatt i Sverige. I dessa fall ska istället parten i förvärvslandet stå för att redovisa både ingående och utgående moms, vilket är begreppet för omvänd skattskyldighet.²⁸

²⁵ Mervärdesskattelagen 1994:200, 1 kap 1 § 1-3

²⁶ Mervärdesskattelagen 1994:200, 2 kap

²⁷ Mervärdesskattelagen 1994:200, 4 kap 1 §

²⁸ Mervärdesskattelagen 1994:200, 1 kap 2 § 2-4b

3.1.2 Historik om mervärdesskatten

Utvecklingen mot dagens mervärdesskatt har pågått i stort sett ända sedan antiken.²⁹ Under Romarriket togs försäljningsskatter ut vid marknader och på auktioner. Egypten, Frankrike och Spanien var några av de länder som började använda sig mycket av liknande försäljningsskatter. Spanien lät även många av sina kolonialländer införa skatter, en trolig anledning till att de flesta länderna i Sydamerika idag använder sig av det. Många länder har infört konsumtionsskattsystem i samband med krig och ekonomiska kriser; Exempelvis Tyskland 1916 efter första världskriget då staten hade väldigt höga krigskostnader, Frankrike 1920, Belgien 1921 och England 1940.³⁰ 1941 skedde den första stora förändringen i Sverige efter att beskattningsmetoden främst bestått av tullar och punktskatter på diverse varor. Förändringen kom främst till i samband med att staten behövde mer intäkter under andra världskriget, precis som för många andra länder. Man kallade detta ”den första allmänna konsumtionsskatten” och den fanns kvar till och med 1946. Innefattade av beskattning var nu handelsvaror i butiker, försäljning inom restaurang och uthyrning av varor. 1960 blev det en mer bestående allmän konsumtionsskatt och det blev en allmän varuskatt som kallades omsen. Detta namn fanns kvar till 1969 då det ersattes av mervärdesskatten, momsens. Under omsens tid var skattesatsen 4 % något som ökat till dagens 25 % (med en del undantag). Den lagen som idag följs utformades 1994 och bygger på tidigare utarbetanden.³¹ Från 1994 och fram till idag har lagen anpassats efter EG: s (senare EU: s) regler inom samma område. Några av förändringarna i mervärdesskattelagen efter Sveriges inträde i EU var att import och export inte längre inkluderar handel inom EU och ett borttagande av tullar inom EU. Med detta försvann alltså beskattningen vid handel inom EU där tullen från början varit en viktig beskattningsmyndighet.³²

3.1.3 Mervärdesskatten i praktiken

Tanken bakom mervärdesskatten (i formen av indirekt skatt) är att företagare inte får någon faktisk effekt av momsens utan endast sköter relationen med staten, det vill säga de betalar in

²⁹ Melz, Peter, *Mervärdesskatt* (2006), 14e upplagan, Iustus förlag

³⁰ Alhager, Elenor; Kleerup, Jan; Melz, Peter; Öberg, Jesper, ”*Mervärdesskatt i teori och praktik*”, (2007), Upplaga 1:1, Norstedts Juridik AB

³¹ Melz, Peter, ”*Mervärdesskatt*”, (2006), 14e upplagan, Iustus förlag

³² Gyland, Christina, ”*Skatterätt – En introduktion*”, (2007), Upplaga 7:1, Studentlitteratur

momsbeloppet till staten. De får sedan tillbaka beloppet genom sitt ökade pris på sina produkter som konsumenten betalar. Om en produkts pris är 100 kronor säljer företaget den för 125 kronor, då de extra 25 kronorna är den pålagda momsen. Kunden betalar då 125 kronor och företaget betalar momsbeloppet (25) till Skatteverket. Företaget har alltså inte fått någon kostnad för det här momspålägget. Vid försäljning mellan två företag blir det ingen effekt hos staten då staten betalar tillbaka momsen till den som har köpt varan och behåller pengarna från säljaren. Säljaren redovisar momsen som utgående moms och köparen redovisar det som ingående moms och staten får ett nollsummespel. Vid försäljning till en konsument kommer däremot denne att betala momsen och inte ha någon rättighet att dra av momsen och blir alltså den som får stå för kostnaden. Säljaren däremot redovisar det som en utgående moms vilket den får tillbaka av sitt ökade pris på sina produkter.³³

3.1.4 Mervärdesbeskattning i byggföretag fram till och med 30 juni, 2007

Mervärdesskatt redovisas i företag i enlighet med lagen som beskrivits tidigare. Vid försäljning av varor är det alltså i de flesta fall säljaren som fakturerar moms och därefter deklarerar den i sin skattedeklaration. Det är denna redovisningsform som byggsektorn sedan tidigare använt sig av. Vid fakturering har felaktigt formulerade fakturor (då mottagarnamnet inte varit utställt rätt men företaget är inom den koncern som fakturan skulle vara ställd på) kunnat justeras i efterhand utan att en ny faktura har behövts skrivas.³⁴ Riksskatteverket har tidigare ställt sig bakom den här metoden så länge man har kunnat hänvisa att namnet på fakturan är felaktigt och helst att i alla fall adressen är rätt eller att det på ett klart sätt ändå framgår att fakturan tillhör köparen.³⁵ De här reglerna har dock ändrats i och med den nya lagstiftningen.³⁶

³³ SOU 2005:57

³⁴ Sveriges Byggindustrier 070601

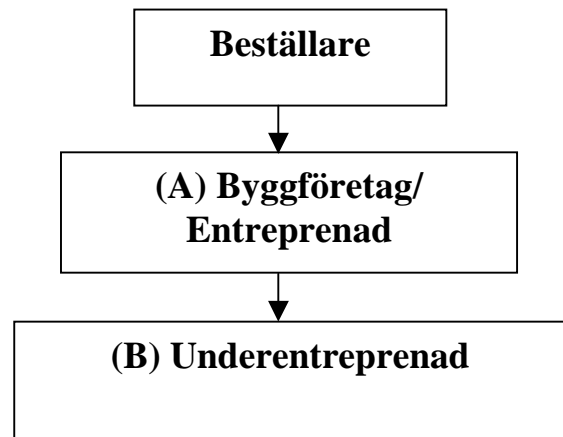
³⁵ Skatteverkets skrivelse 040316

³⁶ Skatteverkets hemsida, "Omvänd skattskyldighet inom byggsektorn"

3.2 Anledning till förändring mot omvänd skattskyldighet

Skatteverket har genom en rad undersökningar konstaterat att omfattningen av ej inbetald mervärdesskatt inom byggbranschen är väldigt stor. Momsfusket beräknas uppgå till mellan 500 och 600 miljoner kronor årligen.³⁷

En stor del av bortfallet till staten beror på den mervärdesskatt som går förlorad genom att en mindre seriös underentreprenör (B) fakturerar byggföretag (A) och debiterar mervärdesskatt på fakturorna. Företaget (A) får tillbaka mervärdesskatten från Skatteverket utan att underentreprenören betalar in motsvarande belopp. När Skatteverket sedan upptäcker detta upphör många underentreprenörer med sina verksamheter och startar nya. På det här viset försvinner pengarna med dem som drivit underentreprenaden (B).³⁸

Figur 2 Bortfall

För att komma till rätta med skattefusket i bland annat byggbranschen har flera länder i vårt närområde infört särskild lagstiftning. Storbritannien, Irland, Tyskland, Nederländerna och Norge är exempel på länder som infört lagstiftning med omvänd skattskyldighet. Dessa har konstruerats på olika sätt men gemensamt för de flesta systemen är att huvudentreprenörerna har ett ansvar för de skatter och avgifter som ska betalas av underentreprenörerna.³⁹

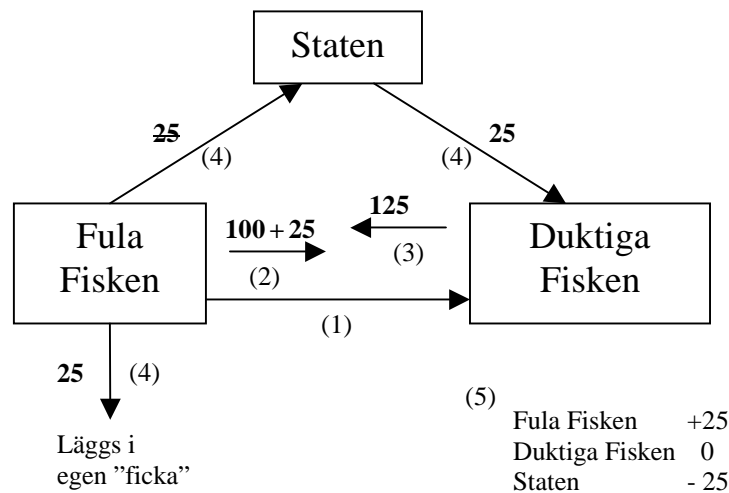
³⁷ RSV Rapport 2001:9, Delutvärdering per den 30 juni 2001

³⁸ Ibid.

³⁹ RSV Rapport 2002:6, "Svart arbetskraft inom byggbranschen - Utredning avseende skyldighet att göra skatteavdrag för underentreprenörer"

3.2.1 Exempel på skattefusk

För att tydliggöra hur skattefusk inom byggbranschen påverkar staten upprättar vi ett fiktivt fall.

Figur 3 Exempel på skattefusk

1. Fula Fisker är en underentreprenör som utför ett jobb för 100 kronor till entreprenören Duktiga Fisker.
2. Fula Fisker fakturerar Duktiga Fisker 100 kronor samt 25 kronor i moms.
3. Duktiga Fisker betalar fakturan på 125 kronor till Fula Fisker och registrerar sin ingående moms till staten.
4. Fula Fisker betalar inte momsen till staten utan "lägger pengarna i egen ficka" samtidigt som staten betalar ut momsen till Duktiga Fisker.
5. Detta resulterar i att staten förlorar de 25 kronor som den egentligen skulle få från Fula Fisker samtidigt som de betalar ut de 25 kronor till Duktiga Fisker.

3.3 Hur ser lagstiftningen ut efter 1 juli 2007?

De nya reglerna med omvänd skattskyldighet för moms innebär att man går ifrån huvudregeln i mervärdesskattelagen⁴⁰ som säger att det är säljaren som ska redovisa, deklarerar och betala in moms till att lägga ansvaret på köparen istället. Detta betyder att säljaren fakturerar utan moms och köparen blir skyldig att deklarerar både ingående och utgående moms på köpet. De företag som berörs av de nya reglerna är de inom byggsektorn som uppfyller följande två villkor:

1. Företaget omsätter särskilt angivna byggtjänster i Sverige.
2. Köparen av tjänsterna är en näringsidkare som under vissa förutsättningar säljer sådana byggtjänster.

Reglerna gäller inte för rena varuförsäljningar eller köp av material utan endast för tjänster. Tjänsterna ska även vara omsatta inom Sverige. Ingår det både en tjänst och varor eller material i köpet ska hela köpet ses som en byggtjänst och hanteras med omvänd skattskyldighet. En ren försäljning av varor eller material ska alltså inte hanteras enligt de nya reglerna. Ingår det en montering av sådana varor eller material och monteringen är av obetydligt värde ställt mot varorna ska hela köpet ses som en varuförsäljning.⁴¹

De tjänster som innefattas av de nya bestämmelserna är tjänster som avser fastighet, byggnad eller anläggning och som enligt gällande SNI-koder räknas som:

- mark- och grundarbeten
- bygg- och anläggningsarbeten
- bygginstallationer
- slutbehandling av byggnader
- uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare

⁴⁰ Mervärdesskattelag (1994:200)

⁴¹ Skatteverkets hemsida, "Omvänd skattskyldighet inom byggsektorn"

Även tjänsten byggstädning och uthyrning av arbetskraft för någon av dessa tjänster omfattas av den omvända skattskyldigheten.⁴² SNI står för Svensk Näringsgrensindelning och är en lista med klassificering av olika aktiviteter som framställs av Statistiska Centralbyrån. Det finns kategorier från 01 till 99, med flera underkategorier, där alla företag kan söka vilken bransch de tillhör, allt från utvinning av metallmalmer, tillverkning av teleprodukter, återvinning eller byggverksamhet. De svenska SNI-koderna bygger på NACE (Classification of Economic Activities in the European Community) som är den europeiska motsvarigheten framställd av EU:s statistikorgan Eurostat.⁴³ Kopplingen till SNI-koderna togs bort vid årsskiftet till 2008 men vi förklarar ändå här hur det såg ut innan då all vår empiri och data är kopplad till hur lagen såg ut innan ändringen 1 januari, 2008. En av de främsta anledningarna till att kopplingen togs bort är att SNI-koderna med ständiga mellanrum uppdaterats vilket har medfört problem för företag att veta om en tjänst är en byggtjänst eller inte då koderna har gett olika direktiv beroende på vilken tidpunkt företagaren har sökt bland dem.⁴⁴ SNI-koderna kommer dock att fortsätta att vara vägledande i de flesta fall.⁴⁵

Det finns även två punkter som köparen av tjänsten måste uppfylla för att den omvända skattskyldigheten ska gälla. Den första punkten säger att köparen inte endast tillfälligt får sälja de ovan angivna tjänsterna, det spelar ingen roll om denne säljer vidare tjänsterna eller till vem i detta fall. Punkt två säger att är det så att köparen endast tillfälligt säljer byggtjänster ska den omvända skattskyldigheten inte gälla såvida tjänsterna inte säljs till någon som omfattas av punkt ett. Detta för att förhindra att man ska komma undan reglerna genom att använda tillfälliga mellanhänder i köpet.⁴⁶

Säljer företag A en byggtjänst till företag B, som endast är en tillfällig konstruktion, men som säljer vidare dessa tjänster till företag C, som varaktigt säljer byggtjänster, ska den omvända skattskyldigheten gälla för både företag A och B. Det blir företag C som har ansvaret att ta betalt med moms av den slutgiltiga köparen. Alla leden måste alltså ha vetskap om vem den slutliga kunden är.⁴⁷

⁴² Ibid.

⁴³ Statistiska Centralbyråns hemsida

⁴⁴ Regeringens proposition 2007/08: 25, "Förlängd redovisningsperiod och vissa andra mervärdesskattefrågor"

⁴⁵ Skatteverkets hemsida, "Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt vid tillhandahållande av tjänst avseende montering/installation av utrustning och maskiner"

⁴⁶ Skatteverkets hemsida, "Omvänd skattskyldighet inom byggsektorn"

⁴⁷ Ibid.

Den omvända skattskyldigheten är följaktligen tänkt att endast gälla vid köp av tjänster mellan byggföretag och inte i de fall då man säljer en tjänst till en privatperson eller ett företag utanför byggsektorn.⁴⁸

Ett viktigt krav vid fakturering enligt de nya reglerna är att både köparens och säljarens momsregistreringsnummer ska finnas med på fakturan. Det ska också tydligt framgå av fakturan att det är reglerna med omvänd skattskyldighet som tillämpas.⁴⁹

3.3.1 Nya BAS-konton

BAS-kontoplanen är en generell plan för systematisering och kontering av affärshändelser. Den är anpassad till årsredovisningslagen, skattelagstiftningen och aktuella redovisningsrekommendationer. BAS-kontoplanen har funnits de senaste 30 åren och blivit en ”standard-kontoplan” för företag.⁵⁰ Denna BAS-kontoplan uppdateras regelbundet och för att underlätta anpassningen till de nya reglerna har ett antal nya konton införts i BAS 2007. På BAS-kontogruppens hemsida finns en sammanställning över de nya konton som företag kan ta del av.⁵¹ Till exempel så utökas kontoplanen med konto 2617 för att användas som utgående moms, oreducerad, för omvänd skattskyldighet på varor och tjänster i Sverige. Ett annat exempel är att inom kontogrupp 44 kommer momspliktiga inköp i Sverige där köparen är skattskyldig att bokföras.⁵²

⁴⁸ Ibid.

⁴⁹ Skatteverkets hemsida, ”Omvänd skattskyldighet inom byggsektorn”

⁵⁰ BAS-kontogruppens hemsida

⁵¹ Edision Magazine nr 1, text: Wedberg, Benny, ”Den nya byggmomsen – så fungerar den”, (2007)

⁵² BAS-kontogruppens hemsida

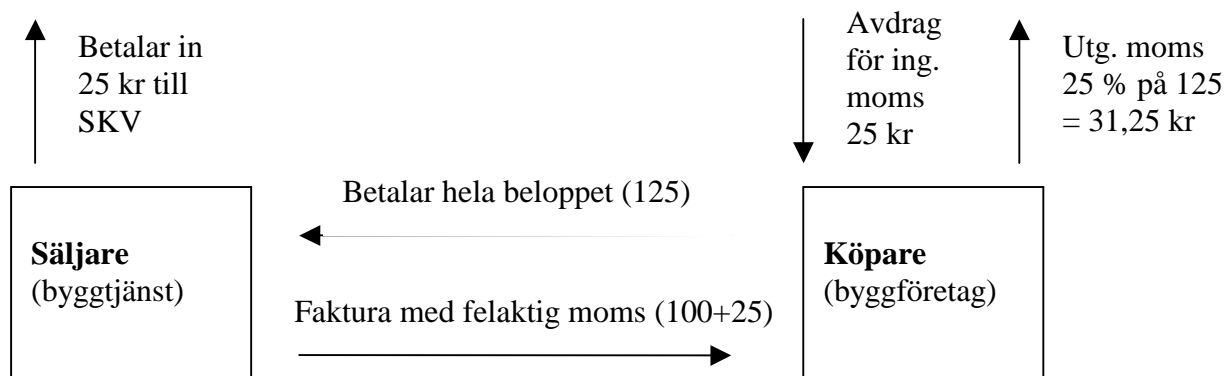
3.4 Konsekvenser vid felaktig hantering

För att visa vad konsekvenserna för företag kan bli när tjänster faktureras felaktigt tar vi här upp två exempel på felaktig fakturering. Ett där köparen och ett där säljaren löper risk.

3.4.1 Köparens risk

Säljaren har skickat en felaktig faktura på 100 kronor plus moms som skulle ha hanterats med omvänd skattskyldighet och deklarerar 25 kronor som utgående moms. Köparen missar att fakturan har hanterats felaktigt, betalar hela summan och drar av 25 kronor som ingående moms. Skatteverket upptäcker sedan vid en revision att det är en byggtjänst som borde ha hanterats utan moms. Köparen kan då bli tvingad att betala utgående moms på hela fakturabeloppet, alltså 25 % på 125 kronor vilket blir 31,25 kronor. Köparens totala kostnad för tjänsten kan nu bli 131,25 kronor (125 kronor bet. faktura – 25 kronor ing. moms + 31,25 kronor utg. moms) istället för endast 100 kronor om fakturan behandlats med rätt regler. Utöver detta kan köparen även drabbas av skattetillägg på 20 % samt en dröjsmålsränta.⁵³

⁵³ Ivarsson, Henrik, Ernst & Young, 2007-12-03

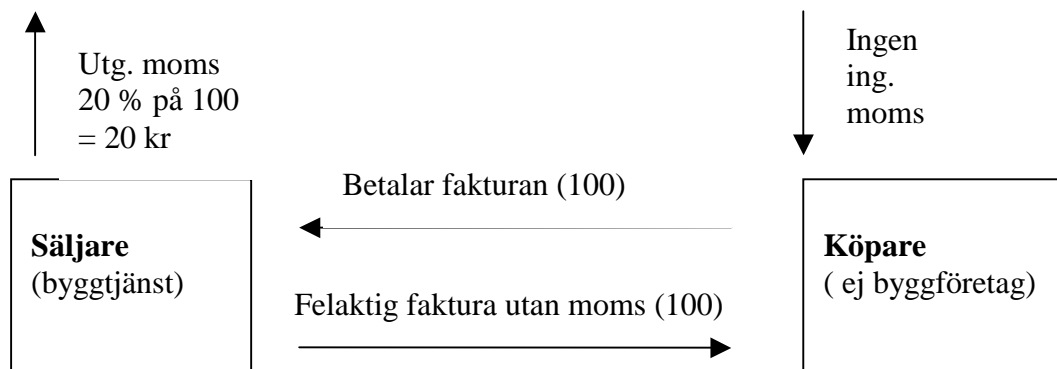

Figur 4 Köparens risk

3.4.2 Säljarens risk

Säljaren utför en byggtjänst som ska hanteras med omvänd skattskyldighet men missar att köparen inte är ett byggföretag utan fakturerar felaktigt utan moms. Köparen mottager fakturan och betalar hela beloppet utan att dra av någon ingående moms då det ej finns någon moms specificerad på fakturan. Felet upptäcks sedan vid en revision och säljaren kan bli skyldig att betala utgående moms på fakturan. Har säljaren erhållit 100 kronor anses 20 kronor (80 kronor + 25 % moms) av dessa som moms. Säljaren kan då få betala in dessa 20 kronor trots att de inte fakturerat och fått någon moms av köparen. Säljaren drabbas därför av en förlust på 20 kronor och även risk för 20 % skattetillägg och dröjsmålsränta.⁵⁴

⁵⁴ Ivarsson, Henrik, Ernst & Young, 2007-12-03

Figur 5 Säljarens risk

3.5 Effekter till följd av lagändringen

Redan innan reglerna med omvärd skattskyldighet infördes framfördes mycket både positiv och negativ kritik angående lagändringen. Även efter ändringen har det framkommit kritik, bland annat en motion från Miljöpartiet som kräver en granskning av hur ändringen påverkar företagen inom byggbranschen. Det som diskussionen främst kretsar kring är inte om det behövs göras något åt fuskets i byggsektorn utan om den positiva effekt lagändringen har medfört överväger de nackdelar med ökad administration och komplexitet det kan innebära för många företag.⁵⁵ Vi kommer här att redovisa de viktigaste för- och nackdelarna med omvärd skattskyldighet som teoretiskt kan drabba de olika aktörerna inom branschen, som främst redovisats i regeringens proposition. Det finansiella måttet likviditet är en av de största ekonomiska aspekter som kan komma att ändras för företagen och därför kommer vi här nedan gå igenom begreppet innan vi går in på för- och nackdelarna.⁵⁶

3.5.1 Likviditet

Begreppet likviditet står för ett företags förmåga att betala sina kortfristiga skulder vid förfallodagen vilket enkelt kan sägas vara företagets betalningsförmåga på kort sikt. Olönsamhet kan uthärdas en tid, men likviditetsbrist leder till betalningsinställelse och ofta

⁵⁵ Miljöpartiet de grönas hemsida, "Utred effekter av omvärd momsskyldighet på småföretag"

⁵⁶ Regeringens proposition 2005/06:130, "Omvärd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn"

konkurs. Likviditeten är med andra ord företagets mest kritiska ekonomiska företeelse. Det vanligaste analysmättet kallas kassalikviditet.

$$\text{Kassalikviditet i \%} = \frac{\text{Omsättningstillgångar}}{\text{Kortfristiga skulder}} \times 100$$

Likvida medel i förhållande till omsättningen är ett viktigt mått inte minst när det gäller att planera framåt i tiden.⁵⁷ Vad som innefattas i likvida medel är kontanter, tillgodohavanden på banker och giron samt kortfristiga placeringar med kort löptid. Ibland räknas även utnyttjade krediter in.⁵⁸

Med en god likviditet kan ett företag bättre utnyttja oväntade möjligheter som exempelvis uppköp av en underleverantör. De kan då handla snabbare än om deras likviditet inte varit lika bra och kan då hinna före sina konkurrenter. Företag föredrar även att handla med kunder som har en god likviditet vilket ger fördelar mot konkurrenter. En dålig likviditet behöver inte leda till konkurs men företag drar lättare på sig onödiga kostnader som exempelvis dröjsmålsräntor om de inte har tillräckligt med likvida medel för att betala sina fakturor. Om den goda likviditeten orsakats av lån har den även negativa effekter då finansiering kostar pengar i form av räntor med mera.⁵⁹

3.5.2 Positiva effekter

De viktigaste positiva effekterna handlar om ökade intäkter för staten, rättvisare konkurrens inom byggbranschen samt en eventuell likviditetsökning för företag.⁶⁰

3.5.2.1 Den fiskala effekten

⁵⁷ Hallgren, Örjan, "Finansiell Strategi och Styrning", (1996), Upplaga 6:1, Ekonomibok förlag AB

⁵⁸ Greve, Jan, "Modeller för finansiell planering och analys", (2003), Studentlitteratur

⁵⁹ Ibid.

⁶⁰ Regeringens proposition 2005/06:130, "Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn"

Den effekt som är den mest självklara och kanske mest viktiga är att staten fiskalt får in ökade intäkter. Med fiskala intäkter menas att det inte krävs någon motprestation från statens sida för att motivera intäkterna. Dessa ökade intäkter kommer i form av att moms som tidigare fuskats bort nu rättmätigt kommer tillfalla staten istället.⁶¹

3.5.2.2 Bättre konkurrensvillkor

Lagändringen kommer att innebära ökad konkurrenskraft för de företag som inte fuskar med momsbetalningar genom att den väsentligt försvårar möjligheterna för oseriösa företag att fuska med skatterna. De kommer då få svårare att verka och en del av dem kanske försvinner från sektorn. Detta gynnar byggbranschen som helhet och speciellt de små byggföretag som haft svårt att konkurrera med de företag som fuskat och därigenom kunnat pressa ner priserna på byggtjänster till en nivå som är svår att hålla för hederliga företag.⁶²

3.5.2.3 Positiv likviditetsförändring

Ett problem många underentreprenörer i byggbranschen måste hantera är att de ofta har en dålig förhandlingssituation gentemot de stora byggföretag de anlitas av.⁶³ Detta innebär att de kan tvingas gå med på långa kredittider och sena inbetalningar på sina utgående fakturor. Med de gamla momsreglerna kan det då uppstå en situation när underentreprenören blir tvingad att betala sin utgående moms till Skatteverket innan betalningen av fakturan flutit in från köparen. Detta är ett problem som försvinner när underentreprenören inte längre har någon utgående moms att betala när det gäller byggtjänster. Själva problemet med sent betalda fakturor och långa krediter löses inte med hjälp av den omvända skattskyldigheten men likviditetsförlusten till följd av problemet lindras.⁶⁴

För de byggföretag som har skyldighet att redovisa momsen innebär förändringen också en positiv likviditetsökning. De slipper nu att betala moms till underentreprenörerna för att sedan redovisa denna till Skatteverket och då med viss fördröjning vänta på att få tillbaka momsen.

⁶¹ Ibid.

⁶² Ibid.

⁶³ Ivarsson, Henrik, Ernst & Young, 2007-12-03

⁶⁴ Regeringens proposition 2005/06:130, "Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn"

Redovisandet av moms för byggtjänster har efter ändringen blivit ett nollsummespel vilket innebär att inga pengar kan försvinna ur företaget.⁶⁵

3.5.3 Negativa effekter

De viktigaste negativa effekterna handlar om likviditetspåfrestningar, svåra gränsdragningsfall samt ökad administration.⁶⁶

3.5.3.1 Likviditetspåfrestningar

Ett problem många av de mindre underentreprenörerna kan komma att drabbas av efter lagändringen är en likviditetspåfrestning. Detta innebär att företagets kortsiktiga betalningsförmåga minskar och kan drabba företag med små marginaler hårt. Företag förlorar effekten av att kunna använda den utgående moms de lägger på sina fakturor till att betala den ingående momsen på sina olika egna inköp. Speciellt för företag med stora varuinköp kan detta leda till svårigheter.⁶⁷ Nedan följer ett praktiskt exempel för att visa hur det kan påverka ett sådant företag.

Företag A är tillhandahållare av olika byggtjänster som omfattas av de nya reglerna och utför både tjänster med och utan tillhörande råvaror. Pondera att A utför en tjänst som inte kräver några insatsvaror för 1 000 kronor och får även in 250 kronor utöver det i utgående moms innan ändringen trädde i kraft. Nästa jobb kräver att byggare A själv måste inhandla varor för 500 kronor, varav 100 kronor består av ingående moms. För att betala dessa 100 kronor i ingående moms kan byggaren använda sig av de 250 kronor han fick in i utgående moms eftersom utgående och ingående moms kvittas mot varandra i deklarationen av moms. Effekten blir då att byggaren deklarerar 250 kronor i utgående moms och 100 kronor i ingående moms och kommer att betala in 150 kronor (250-100) till Skatteverket. Byggaren har alltså inte behövt betala de 100 kronor i moms på sitt varuinköp med egna pengar. Efter ändringen kommer byggaren inte att få in de 250 kronor i moms från sitt första jobb och

⁶⁵ Ibid.

⁶⁶ Ibid.

⁶⁷ Ibid.

kommer därför att bli tvingad att ur egen kassa betala de 100 kronor i moms på varuinköpet. Dessa 100 kronor får byggaren givetvis tillbaka från Skatteverket men med en viss fördröjning som skapar en likviditetspåfrestning.

3.5.3.2 Gränsdragningsproblem

I en motion till riksdagen från Miljöpartiet tas problemet med ökad osäkerhet upp och det diskuteras om nyttan med ändringen överväger nackdelarna. Den ökade osäkerheten för företagen beror på att endast vissa av företagens kunder omfattas av den omvända skattskyldigheten och att bedömningen som krävs för att bestämma vilka som omfattas eller inte kan vara svår att göra. Gör man fel och fakturerar en kund som inte omfattas av omvänd skattskyldighet utan moms kan man eventuellt själv bli skyldig att betala köparens moms.⁶⁸

Detta leder till att företag kan bli tvingade att i varje enskilt fall ta ställning till om reglerna med omvänd skyldighet ska gälla eller inte. Är man ett företag med ett stort antal olika transaktioner med olika företag kan detta leda till svåra gränsdragningsfrågor och bidra till stora redovisningstekniska och definitionsmässiga problem. Detta kräver ökad administration och kanske även ny expertis i företagen vilket kan bli väldigt kostsamt, speciellt för små och medelstora företag med lite mindre resurser. Även för företag som inte normalt är verksamma inom byggsektorn är risken stor att fel kan begås.⁶⁹

Ett fall som varit väldigt omdiskuterat är huruvida fastighetsägare ska ses som att de tillhandahåller byggtjänster då de utför åtgärder för sina hyresgäster, exempelvis vid byte av badrum. När fastighetsägare erbjuder sina hyresgäster en ökad standard på sin lägenhet skulle det alltså kunna ses som att de mer än tillfälligt tillhandahåller byggtjänster. Skatteverket gjorde 19 november, 2007 ett ställningstagande i frågan och fastlade att sådana tillhandahållanden inte omfattas av den omvända skattskyldigheten. Några av argumenten bakom detta ställningstagande är att det ses som en så pass vanlig företeelse och en viktig uppgift för fastighetsägaren att tillgodose sina hyresgästers behov. De kan därför ta ut högre

⁶⁸ Miljöpartiet de grönas hemsida, "Utred effekter av omvänd momsskyldighet på småföretag"

⁶⁹ Regeringens proposition 2005/06:130, "Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn"

hyror från hyresgästerna med hänvisning till åtgärderna de utfört utan att ses som en part som mer än tillfälligt tillhandahåller byggtjänster.⁷⁰

Vi ska nu redogöra för några ytterligare gränsdragningsfall. Vid montering och uppsättning av byggnadsstommar ska omvänd skattskyldighet användas enligt SNI-koderna. Om det däremot rör egentillverkade monteringsfärdiga byggnader av betong går det under en annan SNI-kods kategori och ska inte behandlas med omvänd skattskyldighet.⁷¹ Efter att kopplingen till koderna tagits bort 1 januari, 2008 ska vad som är byggtjänster bedömas ur ett mer allmänt perspektiv. Gränsdragningsproblemen kommer dock att kvarstå då det fortfarande inte finns någon praxis eller tydliga listor på vad som är en byggtjänst.⁷² Vid tolkning av SNI-koderna ska ett företag som spränger sten i samband med exempelvis vägarbeten se stenblocket som en vara och ska inte använda sig av omvänd skattskyldighet. Leverans av grus hanteras likadant. Om gruset däremot levereras i samband med att företaget även ska underhålla en väg hanteras båda aktiviteterna som byggtjänster med omvänd moms. Vid transport av jordmassor inom ett byggområde med något annat än en lastbil, exempelvis en dumper, ska lagen tillämpas men om transporten sker med lastbil gäller inte lagen. Vägtransporter av gods rörs ej heller av lagen.⁷³

3.5.3.3 Ökad administration

Den ökade administration företag drabbas av består främst i att det krävs ändrade rutiner vid utgående fakturering och hantering av inkommande fakturor. Det krävs både uppdateringar av bokföringssystemen samt utbildning av personal som hanterar inkommande och utgående fakturor. Då en rad nya BAS-konton införts måste bokföringssystemen nu kunna hantera fakturering av både fakturor som hanteras enligt reglerna med omvänd skattskyldighet samt fakturor som inte omfattas. Personal som sköter den utgående faktureringen måste nu veta om köparen är ett byggföretag samt om tjänsten som utförs är en byggtjänst. De som sköter de

⁷⁰ Skatteverkets ställningstagande 2007-11-19, "Mervärdesskatt och hyresgästanpassningar av bostäder och lokaler"

⁷¹ Skatteverkets skrivelse 2007-06-26, "Skrivelse nr 2 med frågor och svar i anledning av nya regler om omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn"

⁷² Skatteverkets hemsida, "Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt vid tillhandahållande av tjänst avseende montering/installation av utrustning och maskiner"

⁷³ Skatteverkets skrivelse 2007-06-26, "Skrivelse nr 2 med frågor och svar i anledning av nya regler om omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn"

inkommande fakturorna måste även utbildas i att kunna bedöma om de inkommande fakturorna har hanterats rätt.⁷⁴

⁷⁴ Nilsson, Sven-Johan, PEAB, 2007-12-04

4. EMPIRI

I detta kapitel presenteras empirisk data som insamlats från våra kvalitativa intervjuer. Vi kommer att presentera varje respondents inställning till förändringen, vilka problemområden de intervjuade anser ha uppkommit samt deras förslag till förbättringar.

4.1 KPMG

Jerker Westerström arbetar som skatteexpert på KPMG i Malmö och har jobbat på både länsrätten, kammarrätten, advokatbyrå och nu på revisionsbyrå med skatterätt och har alltså en gedigen bakgrund inom ämnet. Specifikt mervärdesskatt har han jobbat med i ca tre år. Den intervjuguide som användes under denna intervju bifogas som bilaga 2.

4.1.1 Problemområden

De frågor vi ställt för att nå dessa svar av KPMG var: Vilka negativa effekter kan du se att förändringen har medfört? Vi har förstått att det finns en del tveksamma fall huruvida moms ska användas eller inte, kan ni ge några konkreta exempel på dessa? Känner företag osäkerhet i när reglerna ska ändras?

De största problem som uppkommit efter lagändringen är enligt Westerström de likviditetspåfrestringar mindre företag utsätts för men framförallt de svåra gränsdragningsfallen. Både att veta vilka tjänster som omfattas av omvänd skattskyldighet samt att bestämma huruvida köparen är ett byggföretag kan vara svårt enligt Westerström. De konkreta fall han nämner där det kan vara svårt att veta om tjänsterna ska omfattas av omvänd skattskyldighet är främst vid olika installationer och monteringar av tillbehör till byggnader såsom hissar, ventilationssystem och övervakning. När det ingår både varor och tjänster i samma köp kan det också bli problematiskt, speciellt om varorna och tjänsterna levereras och faktureras var för sig vid olika tillfällen. Om tjänsten är en byggtjänst och varan är underordnad tjänsten, ska både varorna och tjänsten omfattas av omvänd skattskyldighet, något som kan vara svårt för företag att hålla reda på. Westerström nämner även utländska

företag som ett bekymmer då dessa visserligen omfattas av de nya reglerna, men inte kan registrera sig för mervärdesskatt i Sverige om de inte har en fast etablering.

4.1.2 Inställning till förändringen

De frågor vi ställt för att nå dessa svar av KPMG var: Hur väger du de positiva effekterna gentemot de negativa effekterna? Tror ni att svartjobben kommer att minska i och med reformen?

Westerström anser att förändringen överlag är positiv trots en del negativa effekter. Den fiskala effekten att fusket med moms upphör, vilket leder till minskat bortfall för staten, är den mest positiva effekten. Han tror även att det kommer att innebära att omfattningen av svart arbetskraft kommer att minska inom byggsektorn.

Westerström anser att de negativa effekter som drabbat många efter ändringen förmodligen består av anpassningssvårigheter och kommer att minska med tiden för att förmodligen försvinna när det uppstår praxis på området.

4.1.3 Alternativ eller förbättringar till lagen

De frågor vi ställt för att nå dessa svar av KPMG var: Har ni några tankar om hur man hade kunnat få stopp på svartjobben och minska skattefusket på något annat vis? Har ni någon idé om någon förbättring i nuvarande lag utan att byta ut den?

Ett komplement till lagen som Westerström nämnde för att komma åt problemet med svart arbetskraft skulle kunna vara att implementera de regler med personalliggare som finns i frisör och restaurangbranschen. För andra företag än inom hotell-, restaurang och frisörbranschen måste Skatteverket anmäla sina besök innan de dyker upp för att kontrollera personalen vilket gör det väldigt lätt för företagen att se till att allt är i sin ordning inför besöken. Om all personal istället var tvungna att vara uppskrivna i en liggare och Skatteverket

kunde komma oanmälda för att kontrollera detta hade det direkt blivit mycket mer riskabelt och svårt för företag att fuska med svart arbetskraft.

4.2 Ernst & Young

Henrik Ivarsson har arbetat som skattejurist på Ernst & Young i Malmö i ungefär 1,5 år. Efter sin universitetsexamen arbetade han på Skatteverket i fyra år med inriktning på olika skatter. Även i denna intervju använde vi oss av intervjuguiden som bifogats som bilaga 2.

4.2.1 Problemområden

De frågor vi ställt för att nå dessa svar av Ernst & Young var: Vilka negativa effekter kan du se att förändringen har medfört? På vilket sätt finns ni till för företagen med vägledning om förändringen? Vem har skyldighet att göra rätt, köparen eller säljaren? Vad händer om faktureringen går fel till? Känner företag osäkerhet i när reglerna ska ändras?

Enligt Ivarsson är det gränsdragningsproblematiken som är det största problemet som medföljt med den omvända skattskyldigheten och framförallt vid klassificeringen av vad som är en byggtjänst. Flertal kunder har kontaktat Ernst & Young för att fråga om de omfattas av dessa nya regler och på vilket sätt de drabbas. Vid kundmöten hjälper Ernst & Young sina kunder och Ivarsson har även haft föreläsningar inom området för att försöka klargöra frågetecken för att undvika felaktig hantering. Skulle något företag göra fel kan man drabbas av ett skattetillägg på 20 %. För att kunna klargöra denna gråzon använder man sig utav SNI-koderna som vägledning vilket är ett nytt område enligt Ivarsson som inte har arbetat med dessa koder innan. Dock kommer kopplingarna till koderna snart att försvinna för innehållet i dessa förändras ideligen och kan påverkas av yttre intressenter. Genom att ta bort denna koppling vill man överlåta åt domstolar och rättstillämpningen att avgöra vad som är en byggtjänst och på detta sätt få en bättre rättssäkerhet. En annan problematik som Ivarsson nämner är svårigheten för företag att veta om det man säljer är till ett byggföretag eller inte.

4.2.2 Inställning till förändringen

De frågor vi ställt för att nå dessa svar av Ernst & Young var: Vilka positiva/negativa effekter kan ni se av förändringen? Tror ni att svartjobben kommer att minska i och med reformen, i så fall hur?

Syftet med införandet av den omvända skattskyldigheten är att komma åt de oseriösa företag som utför svartarbete inom byggbranschen. Ivarsson har dock svårt att se många positiva effekter av denna förändring. Den fördel han ser är att man genom reglerna flyttar upp ansvaret att redovisa den utgående moms till huvudentreprenaden, och på detta sätt undvika fusk, då han anser att dessa är mer seriösa och mer pålitliga. Den stora nackdelen är att lagen har medfört stora problem administrativt för företagen och att den är besvärlig att tillämpa. Han anser dock att underentreprenörerna kommer gynnas rent likviditetsmässigt då de stora entreprenaderna i praktiken oftast är sena vid sina betalningar till sina underentreprenörer. Generellt var Ivarsson skeptisk till förändringen och anser inte att den kommer minska svart arbetskraft.

4.2.3 Alternativ eller förbättringar till lagen

De frågor vi ställt för att nå dessa svar av Ernst & Young var: Anser ni att det hade funnits något alternativ till skattereformen, vad hade det kunnat vara? Har ni någon idé om någon förbättring i nuvarande lag utan att byta ut den?

Alternativet är att behålla det som det var tidigare anser Ivarsson. Den nya lagändringen kommer inte åt svartjobben vilket var en av tankarna med införandet av lagen. Är köparen och säljaren överens om att jobbet ska utföras svart finns oftast inte någon faktura eller kvitto på arbetet och då ingen momsregistrering. Han tror att den nya skattereformen kommer att bli bättre efter en tid när ärenden varit uppe i domstolen och beslut har tagits på vilket sätt dessa gränsfall ska redovisas. Det kommer dock att ta många år innan allt är klart och alla gränsfall är klarlagda. Omvänd skattskyldighet inom byggsektorn finns sedan tidigare i andra länder inom EU. Nu vill man i Tyskland och Österrike införa denna skattereform i alla branscher och

på detta sätt komma åt eventuella momsbedrägerier. Ivarsson ser dock kritiskt på detta införande då det inte längre är ett momssystem.

4.3 R Sjöström Redovisningsfirma

Rolf Sjöström har haft en egen redovisningsfirma sedan 1974 som gradvis vuxit till att han de senaste 10-15 åren har kunnat jobba heltid med sitt företag. Hans kunder är bland andra byggföretag, frisörer, pizzabagare och konstfirmor. Innan han startade sitt företag arbetade han som ekonomichef. Frågorna som vi utgick ifrån bifogar vi som bilaga 3.

4.3.1 Problemområden

De frågor vi ställt för att nå dessa svar av R Sjöströms Redovisningsfirma var: Vilka negativa effekter kan du se att förändringen har medfört? Vilka likviditetsproblem orsakas företaget av? Vilka administrativa förändringar har företaget fått göra?

De främsta problem som Sjöström framhäver är likviditetspåfrestningen för underentreprenörer samt alla de undantagsregler som finns. Likviditetspåfrestningen består i att underentreprenören behöver ligga ute med de momsbelopp som ingår i det material den har behövt inhandla för att utföra det byggjobb han utfört. Företaget handlar varor för 100 kronor + 25 kronor i moms men kan endast fakturera vidare 100 kronor om varorna faktureras tillsammans med byggtjänster. Därför får företaget ligga ute med momsbeloppet innan det slutligen får tillbaka beloppet från staten. Sjöström spekulerade även om att problemet kan tänkas bli ännu större i framtiden om förslaget om att införa tremånadersredovisning kommer att gå igenom. I det fallet skulle företag tvingas ligga ute med pengar i tre månader mot dagens en månad. Andra svårigheter är de administrativa förändringarna som företag drabbats av, mycket på grund av undantagsreglerna. Tidigare har det varit enkelt för företag att fakturera det jobb de har utfört och bara lägga till moms på det beloppet. Köparen av byggtjänsten har kunnat stämma av fakturan och kunnat konstatera att det varit rätt material och rätt antal arbetstimmar som har fakturerats och att moms har lagts till, därefter har fakturan betalats. Nu krävs det att båda parter är uppmärksamma för om moms ska ingå i

fakturans belopp eller ej, för att slippa skattetillägg och ränta. Sjöström rekommenderar företag att sända förfrågningar till Skatteverket vid tveksamma fall, detta för att undvika skattetillägg och ränta. En annan del av de administrativa förändringarna är de nya konton företag har fått lägga upp i sin BAS-kontoplan.

4.3.2 Inställning till förändringen

De frågor vi ställt för att nå dessa svar av R Sjöströms Redovisningsfirma var: Vilka positiva/negativa effekter kan ni se av förändringen? Hur lång tid tror du att invänjningsperioden kommer att vara? Tror ni att svartjobben kommer att minska i och med reformen, i så fall hur?

Sjöström ställer sig positiv till förändringen och tror att den kommer att vara implementerad hos företag om cirka sex månader från dagens datum. Den mest positiva effekten är att staten kommer att få in mer momspengar då Sjöström anser att de så kallade ”målvaktsföretagens” verksamheter inte kommer att kunna fortlöpa. Med ”målvaktsföretag” syftar han på de företag som ger en person en viss summa pengar för att skriva på deras bokföring utan att egentligen ha granskat den. Det är de här företagen som brukar vara de oärliga inom branschen och de kommer inte längre att kunna behålla momsens tidigare fakturerat. Sjöström menar också att det nu kommer att bli en mer rättvis konkurrens mellan företag då villkoren är de samma. Tidigare har två företag kunnat bedriva liknande verksamheter där det ena företaget betalar in moms till staten och det andra företaget inte gör det. De har då inte lika mycket pengar i kassan vilket påverkar deras möjligheter att utvecklas.

Sjöström anser att förändringen inte kommer att minska det svartarbete som försiggår då kontrollen på företagen inte förändras. De negativa effekterna med förändringen ser Sjöström inte som ett större problem utan att man kan vänta ut det halvår som han tror vara invänjningsperioden.

4.3.3 Alternativ eller förbättringar till lagen

De frågor vi ställt för att nå dessa svar av R Sjöströms Redovisningsfirma var: Anser ni att det hade funnits något alternativ till skattereformen, vad hade det kunnat vara? Har ni någon idé om någon förbättring i nuvarande lag utan att byta ut den?

Sjöström anser att omvänd skattskyldighet är det främsta sättet att motverka momsfuskar och då metoden är beprövad inom utlandshandel kan man känna sig trygg i att systemet kommer att fungera. Enligt Sjöströms vetenskap finns i dagsläget ej någon skyldighet hos byggföretagen att ha personliggare, det vill säga skriftligen meddela vem som arbetar på byggnadsplatser.

4.4 PEAB

Sven-Johan Nilsson är controller på PEAB och har arbetat där i 20 år. Hans arbetsuppgifter består bland annat i att sköta förvärv av fastigheter och bolag men han är även ansvarig för redovisningen för bolaget. Han har varit i kontakt med ekonomi i alla dess former, som ekonomichef, controller, jobbat med bolagsförvärv med mera. Intervjuguiden till denna intervju bifogas som bilaga 4.

4.4.1 Problemområden

De frågor vi ställt för att nå dessa svar av R Sjöströms Redovisningsfirma var: Vilka förändringar behövde ni göra vid införandet av omvänd skattskyldighet? Vilka negativa effekter kan du se att förändringen har medfört? Har det varit lätt/svårt för er att implementera? Det förekommer ofta tveksamma fall huruvida omvänd moms ska användas eller inte, vilka tveksamma fall kan förekomma anser ni?

När lagen trädde i kraft fick företaget ha en stor informationskampanj för att sprida innebörden av de nya reglerna inom organisationen. Det krävdes även utbildning av all personal som tar emot fakturor för att de ska veta ifall omvänd skattskyldighet ska användas eller inte. Här ligger ett av de problem som Nilsson tar upp, nämligen att företag kan välja att

fakturera endast varor på första fakturan och sedan fakturera tillhörande tjänst på en separat faktura. Det är då väldigt svårt för dem som sitter på fakturaavdelningen och tar emot första fakturan att veta att det kommer ytterligare en faktura där tjänstedelarna är fakturerade. I de här fallen ska omvänd skattskyldighet användas på båda fakturorna vilket är svårt för personalen på PEAB: s fakturaavdelning att veta.

Det finns även väldigt otydliga regler om hur mycket av fakturans totalbelopp som ska innefattas av tjänst för att hela beloppet ska ses som en tjänst och behandlas med omvänd skattskyldighet. Ett annat problem är att användningen av lagen inte är koncernmässig utan bolagsmässig. Därför ska en faktura till PEAB AB som är moderbolag inte hanteras med omvänd skattskyldighet men PEAB Sverige (där Nilsson arbetar) ska omfattas av lagen. Detta menar Nilsson kan ställa till problem då man måste ha extra uppsikt över alla företag inom en koncern, om de är byggföretag eller ej. Anticimex och Luftfartsverket är nu företag som klassas som byggföretag. Detta visar att det inte i varje fall är klart vilka företag som räknas till sådana. Ett klart exempel på att det finns en hel del gränsdragningsproblem.

4.4.2 Inställning till förändringen

De frågor vi ställt för att nå dessa svar av PEAB var: Vilka positiva/negativa effekter kan ni se av förändringen? Förändras er likviditet i och med förändringen? Hur lång tid tror ni att inväntningsperioden kommer att vara? Tror ni att svartjobben kommer att minska i och med reformen, i så fall hur?

Nilsson anser att effekten för PEAB: s del har varit varken positiv eller negativ. Nu har det redan satt sig så väl att det ses som en rutin i organisationen. Rent teoretiskt nämner Nilsson att de bör ha fått en något bättre likviditet. Han anser att det är något de inte märker av då deras likviditet redan är bra och ökningen är för liten att spåra då likviditeten naturligt svänger med betydligt större summor. Den negativa effekten var att inkörningsperioden var precis under semestertiden. För branschen i helhet ser han förändringen positiv då man med den stryker möjligheterna för oseriösa företag att fortsätta fuska med moms.

4.4.3 Alternativ eller förbättringar till lagen

De frågor vi ställt för att nå dessa svar av PEAB var: Anser ni att det hade funnits något alternativ till skattereformen, vad hade det kunnat vara? Har ni någon idé om någon förbättring i nuvarande lag utan att byta ut den?

Något som kommer att införas är ”Id 06”, vilket innebär att ingen ska få vistas på en byggarbetsplats utan en registrerad legitimation. Detta tror Nilsson mer på än lagen som nu instiftats, främst för att komma åt svart arbetskraft. Ett annat alternativ skulle vara att företag skulle krävas att ha en form av auktorisering. På det viset skulle företag veta att de handlar med ett seriöst företag som har gått igenom någon form av säkerhetsgranskning.

4.5 Skatteverket

Lena Bossner har arbetat på Skatteverket sedan 1979. I början var hennes funktion att revidera då hon tidigare jobbat på ett revisionsbolag. Fram till idag har hon arbetat inom olika områden med kopplingar till moms. Sedan 1999 har hon arbetat som skatteinformatör på skattekontoret i Malmö och håller i de djupa informationerna om mervärdesskatten. I bilaga 5 bifogas de frågor som vi utgick ifrån under vår intervju.

4.5.1 Problemområden

De frågor vi ställt för att nå dessa svar av Skatteverket var: Det förekommer ofta tveksamma fall huruvida omvänd moms ska användas eller inte, vilka tveksamma fall kan förekomma anser ni? Hur har ni funnits till för företag med vägledning om förändringen? Vilka negativa effekter kan ni se att förändringen har medfört? Hur granskar ni om företagen gör rätt?

Enligt Bossner är det kopplingen till SNI-koderna som orsakar besvärligheten av de tveksamma fall som uppkommer. Denna kod har avgränsningar som till exempel att egentillverkade varor samt industritillbehör inte ska gå under byggbranschen. Även reparationer av den egentillverkade varan ska redovisas med vanlig moms, men om någon

annan ska reparera denna vara ska den redovisas med omvänd moms. Skatteverket har skickat information till alla som varit registrerade inom byggbranschen och även haft stora informationsdagar där företag blivit inbjudna för att lättare kunna förstå problematiken. Det finns även broschyrer och telefonkundtjänst tillgängliga för företag där de kan söka information eller ställa frågor. Ett annat problem som Bossner tar upp är att SNI-koderna ändras regelbundet vilket innebär svårigheter för småföretagarna att veta om dessa ingår i detta system. Ena dagen de letar bland koderna kan en tjänst de sålt klassificeras som en byggtjänst men nästa kan den vara borttagen. Bossner är medveten om att det finns en inlärningsprocess med nya omställningar. Skatteverket har därför varit passiva med kontrollerna i början. Har alla i kedjan redovisat likadant har man oftast inte ingripit, utan istället lagt kraft på information så att redovisningen blir rätt i framtiden.

4.5.2 Inställning till förändringen

De frågor vi ställt för att nå dessa svar av Skatteverket var: Hur har reaktionen varit från företag efter införandet av omvänd skattskyldighet inom byggsektorn? Har ni märkt av någon skillnad i momsinsbetalningar?

De flesta företag stod väldigt kritiska till förändringen i början menar Bossner. En negativ aspekt som uppmärksammats från företag är att de måste ligga ute med stora summor innan de får tillbaka pengar från staten. Undantag var unga nyföretagare som tyckte att det var till fördel då de slipper stora kontanthanteringar som ska redovisas till staten. De flesta företag insåg snabbt att denna förändring skulle kunna leda till en rensning av de oseriösa företagen och ge en mer rättvis konkurrens på marknaden.

Den omvända skattskyldigheten har tidigare införts i andra länder med positiv effekt. Bossner anser därför att man kan komma åt ”det tapp” som funnits av moms inom byggbranschen i Sverige. Staten har inte gjort någon sammanställning på momsbetalningarna och kan därför inte ännu utläsa någon skillnad. Bossner menar att det kommer att ta ett tag innan man anpassat sig men ser positivt på denna reform.

4.5.3 Alternativ eller förbättringar till lagen

De frågor vi ställt för att nå dessa svar av Skatteverket var: Har ni någon idé om någon förbättring i nuvarande lag utan att byta ut den? Kan ni nämna någon/några andra branscher där lagen om omvänd skattskyldighet hade kunnat vara användbar?

Bossner är övertygad om att man kommer att frysa SNI-koderna 14 december, 2007, då förslaget ska tas upp i Riksdagen. Det troliga utfallet enligt Bossner blir då att man kommer att använda de koder som gäller just den dagen när man bestämmer vem som ska täckas av den omvända skattskyldigheten i framtiden. På detta sätt förhindras de ständiga förändringarna och företag behöver inte regelbundet gå in och titta på vilka tjänster som ingår. Skatteverket kommer att hålla i en ny informationskampanj för företag våren 2008 när och om denna nya förändring har implementerats. Bossner tror även att den omvända skattskyldigheten skulle kunna användas i skrotbranscher.

5. ANALYS

I detta kapitel görs analys och tolkningar av respondenternas åsikter utifrån teorin. En närmare analys på de positiva effekterna gentemot de negativa effekterna görs.

5.1 Positiva effekter

Vi analyserar först de tre främsta positiva effekterna av laginförandet som vi anser vara ökade intäkter för staten, bättre möjligheter till konkurrens för de hederliga företagen samt likviditetsökning.

5.1.1 Ökade intäkter för staten

Det främsta syftet med införandet av omvänd skattskyldighet inom byggsektorn var att komma åt det uppmärksammade momsfusket inom byggsektorn. Rolf Sjöström från R Sjöström Redovisningsfirma beskrev företagen man ville stoppa som ”målvaktsföretag”, nämligen företag som startade upp en verksamhet i Sverige och fakturerade sina kunder moms som de fick inbetalt men aldrig redovisade vidare till Skatteverket. Alla våra intervjuade respondenter är överens om att den nya reformen de facto kommer att hindra dessa företag från att fortsätta sina verksamheter och därmed har syftet också uppfyllts. Fusket med felaktig momsfakturering kommer att upphöra. Skatteverket har ännu inte märkt av några förändringar då det är för tidigt att mäta än, enligt Lena Bossner, men har företag tidigare fuskat kommer resultat att synas. Vi är även övertygade utifrån vår kunskap att ändringen kommer innebära att fusket med moms kommer att minska drastiskt och eventuellt helt försvinna. Nu ligger ansvaret hos de större byggföretagen vilka anses ha färre motiv till att vilja fuska med moms. Detta beror både på att de granskas mer än vad de mindre bolagen gör, de skulle tappa sin status om de skattefusade samt att de vill fortsätta med sin verksamhet vilket inte är möjligt om de blir upptäckta.

5.1.2 Bättre möjligheter till konkurrens för de hederliga företagen

Genom att de oseriösa företagen får det svårare att verka på marknaden får de hederliga företagen en bättre konkurrenssituation. Det här var något som bland annat Sjöström och Bossner tog upp under vår intervju. De oseriösa företagen har i och med sina behållna momspengar kunnat ha en bättre likviditet än andra företag. Enligt Bossner har den ökade likviditeten bland annat kunnat användas till att anställa svart arbetskraft som de då inte behövt betala arbetsgivaravgifter med mera för. Åsikterna om hur detta kommer att påverka utnyttjandet av svart arbetskraft går kraftigt isär bland våra respondenter. Jerker Westerström från KPMG samt Bossner tror båda att de nya reglerna kommer att påverka omfattningen av svart arbetskraft. Sven-Johan Nilsson från PEAB ansåg att det förmodligen skulle påverka till viss del men att det ändå var relativt verkningslös åtgärd för att komma åt svartjobben. Henrik Ivarsson från Ernst & Young samt Sjöström trodde båda att det inte alls skulle påverka svartjobben då de som anlitar svart arbetskraft fortfarande kan verka som vanligt eller att de hittar nya vägar till fusk. Hur kraftig påverkan ändringen har på svartjobben är vi också tveksamma till då det inte direkt hindrar de företag som systematiskt och organiserat utnyttjar svart arbetskraft. Vad lagen hindrar är undanhållande av moms, visserligen på tjänster men vår åsikt är snarare att svart arbetskraft sker utan fakturering. Det kan säkert göra det svårare för en del av dem men vi tror att omfattningen av svart arbetskraft kommer att fortsätta vara stor inom sektorn. Som sätt att hindra den tror vi mer på en form av auktorisering av företag som Nilsson hade som förslag eller ”Id 06”. Om företag är förpliktigade att redovisa alla som arbetar på byggarbetsplatserna har de betydligt svårare att komma undan om Skatteverket gör ett besök och stämmer av så att det verkligen är rätt antal personer som arbetar.

5.1.3 Likviditetsökning

Den teoretiska effekten av lagförändringen är att underentreprenörerna ska ha fått en sämre likviditet i och med omställningen. Underentreprenörer har tidigare erhållit momspengar från sina kunder som de har kunnat använda för inköp av varor med mera. Det här har ändrats i och med lagändringen. Enligt Ivarsson blir det trots detta en likviditetsförbättring för företagen. Anledning till det är att stora företag i regel har som vana att betala sina fakturor efter förfallodag eller förhandla till sig längre kredittider. Detta har gjort att

underentreprenörer tidigare fått betala sin utgående moms till Skatteverket innan de har hunnit få pengarna från sina kunder. Det är väldigt svårt för oss att uttala oss om det här är en grov generalisering eller om verkligheten faktiskt ser ut på det viset. Då detta även nämns i propositionen från regeringen om omvänd skattskyldighet kan vi tänka oss att det faktiskt stämmer i många fall, då de stora företagen vet att de mindre är beroende av dem. Därmed hamnar de mindre företagen i sämre förhandlingssituationer vilket gör att fakturorna betalas senare än förfallodagen. Enligt den här synen blir det alltså en likviditetsökning för de mindre företagen.

Vad gäller de företag som kommer få skyldigheten att slutgiltigt deklarerera momsen borde de enligt teorin få en likviditetsökning och det håller Nilsson med om. Han nämner att den ökning de eventuellt fått är för liten att spåra bland de naturligt tämligen stora likviditetssvängningar de har i verksamheten. Då det är för tidigt efter ändringen för att vi ska ha kunnat studera några finansiella siffror från de stora byggföretagen för att själva undersöka deras likviditet är inte detta något vi kan uttala oss om, mer än att vi tycker det är ett rimligt antagande att samma situation återfinns hos de andra större byggföretagen inom branschen.

5.2 Negativa effekter

Vi analyserar de tre främsta negativa följderna av laginförandet som vi uppmärksammat, nämligen eventuell likviditetspåfrestning, gränsdragningsfall samt ökad administration.

5.2.1 Likviditetspåfrestningar

Som beskrivits under avsnittet med de positiva effekterna av lagändringen kan lagen alltså ge likviditetsförbättringar. Vid de fall de större företagen faktiskt betalar sina fakturor i tid blir det en likviditetsförsämring för de mindre företagen som inte kan använda momspengarna som de fakturerat för att betala den ingående momsen på sina inköp som de kunnat göra tidigare. Sjöström tog upp det här som en av de absolut största negativa effekterna med förändringen. Vi håller med Sjöström att för de företag som får sina fakturor betalade tidigt kan detta mycket väl bli ett stort problem. Efter våra intervjuer och utifrån det vi läst anser vi

att fenomenet med dåliga kredittider och sena inbetalningar tyvärr är skäligen vanligt och de flesta underentreprenörer påverkas då ej negativt av förändringen.

5.2.2 Gränsdragningsfall

Gränsdragningsfallen är något som samtliga respondenter nämnt som ett tydligt problem med den nya lagen. Alla har minst ett par olika tjänster och situationer där de känner att det är tveksamt huruvida det ska hanteras med omvänd skattskyldighet eller inte. Ingen av respondenterna tror dock att detta är ett problem som kommer att kvarstå längre fram när lagen blivit rutin och praxis. Det handlar om en inväjnings- och anpassningsperiod. Vi har också själva förstått att det till en början kan uppstå en del bedömningsproblem för företag som inte identifierar sig som byggföretag men nu kan bedömas som det, ett exempel på detta är SJ vars huvudsakliga verksamhet inte består av byggtjänster men de hyr in det regelbundet. Detsamma gäller då vissa väldigt snarlika tjänster inte alltid definieras likadant enligt SNI koderna och det är ännu tveksamt hur det kommer se ut i januari och framöver då kopplingen till koderna är borttagen. Vi håller med våra respondenter och tror att detta är något som ofta infinner sig vid införandet av nya lagar och regler och att man får räkna med en viss anpassningsperiod. Den här perioden kommer variera från företag till företag men bör inte vara i mer än ett år. Det här grundar vi främst på att PEAB på mindre än ett halvår ser det som en ren rutin i företaget.

5.2.3 Ökad administration

Lagförändringen medförde vissa administrativa omställningar varav några utav dessa var de gränsdragningsfall som beskrivits ovan, nya konton i baskontoplanen samt utbildning för berörd personal. Våra respondenter har varit överens om att alla dessa förändringar handlar om anpassning. Allt som är nytt kan kännas krångligt och kräva att man ser över saker mer ingående men det är något som avtar och när det gått en tid ses det som en rutin. Nilsson tyckte redan att de hade fått rutin på det trots att det endast är fem månader sedan lagen infördes. Vår åsikt är därför att de administrationsproblem som lagen inledningsvis medfört inte är ingen hållbar kritik mot införandet av lagen. Detta framförallt eftersom dessa kostnader

är engångskostnader, de tillagda kontona i baskontoplanen samt utbildningen av personalen endast är något som drabbar företagen under 2007.

6. SLUTDISKUSSION

I detta avslutande kapitel presenterar vi de slutsatser vi kommit fram till genom en analys av de föregående kapitlen. Vi börjar med att besvara vår problemformulering för att sedan ge förslag till fortsatt forskning.

6.1 Slutsatser

Vi har kommit fram till att de positiva effekterna med omvänd skattskyldighet övervinner de negativa effekterna. Detta grundar vi mestadels på att våra respondenter överlag varit positiva till förändringen trots de problem de tagit upp under våra intervjuer. Efter att ha analyserat de olika problemområden som förändringen medfört anser vi att de främst handlar om anpassningssvårigheter. Dessa består till exempel av ökade administrationskostnader vilka kommer att minska över tiden medan effekten av ökade skatteintäkter kommer att fortsätta år efter år. Vi drar därför slutsatsen att lagändringen långsiktigt är positiv för samtliga intressenter.

Angående frågan om likviditeten kommer att påverka underentreprenörer positivt eller negativt anser vi att den kommer att påverka positivt för de flesta företag, mest på grund av att många stora företag förhandlar till sig bättre kredittider.

Inför årsskiftet 2007/2008 togs kopplingen mellan SNI-koder och vilka tjänster som ska omfattas av omvänd skattskyldighet bort. Nu ska istället ett mer allmänt perspektiv användas och koderna ska endast vara vägledande. Tidigare har det största problemet som vi ser det varit gränsdragningsproblemet, ett problem som enligt oss kommer att bli ännu större efter borttagandet av SNI-koderna. Vårt förslag för att underlätta för företag är att skapa en klassificeringslista som tydligt anger vilka tjänster som anses vara byggtjänster. Listan skulle till fördel utfärdas av Skatteverket istället för Statistiska Centralbyrån och därför inte längre heta ”SNI koder”. Denna lista bör vara lättillgänglig även för företag som generellt inte ses som byggföretag. Tidigare har SNI-koderna uppdaterats med jämna mellanrum vilket ställt till problem för företag då de har fått olika direktiv beroende på vilket datum de varit inne på hemsidan och sökt efter en viss typ av byggtjänst. Det här leder till förvirring och osäkerhet

hos företag och bör därför undvikas. Någon form av uppdatering anser vi ändå ska vara möjlig att göra men bör i så fall ske vid årsskiftet och tydligt informeras till intressenter.

6.2 Förslag till vidare forskning

I vår uppsats har vi valt att intervjua de som har mest kontakt med de drabbade företagen, nämligen Skatteverket, revisionsbyråer samt en redovisningsbyrå som främst sköter bokföring för företag som agerar underentreprenörer. Utöver de parterna har vi intervjuat PEAB men inte något av de mindre bolagen. Den här avgränsningen gjorde vi då vi ansåg att vi kunde få ut mer av intervjuer med företag som har ett stort antal kunder och handskas med den nya lagen på heltid. Vi anser att de vet vilka frågor som är mest förekommande och därmed också de problem som vi haft för avsikt att undersöka noggrannare. Ett förslag till vidare forskning skulle istället kunna vara att vrida fokus mot små och medelstora företag och intervjua dessa för att ta reda på hur de anser att förändringen påverkat dem. Här skulle även en enkätundersökning kunna vara användbar för att mer konkret få reda på vilka specifika gränsdragningsproblem som är mest förekommande.

Vidare forskning skulle även kunna göras inom området SNI-koder. Det som skulle kunna utforskas närmare är hur man på bästa vis hjälper företag att på ett lättillgängligt sätt nå kunskap om vilka tjänster som anses vara byggtjänster och vilka som inte är det. En förändring av klassificeringen gjordes 1 januari, 2008, men är det här den bästa lösningen?

Ett tredje alternativ till fortsatt forskning är att även göra jämförelser med andra länder som infört systemet. Vi har i arbetet nämnt att Ivarsson under vår intervju tog upp att det finns förslag i vissa länder på att införa omvänd skattskyldighet inom alla branscher. Vad skulle det få för effekter?

Slutligen skulle det vara relevant att vid nästa års bokslut för företag göra en kontroll om deras likviditet faktiskt har ändrats. Det är för tidigt att göra en sådan avstämning i vårt arbete då lagen bara påverkat halva företagets verksamhetsår.

7. REFERENSER

7.1 Tryckta källor

Alhager, Elenor; Kleerup, Jan; Melz, Peter och Öberg, Jesper, *"Mervärdesskatt i teori och praktik"*, (2007), Upplaga 1:1, Norstedts Juridik AB

Bryman, Alan och Bell, Emma, *"Företagsekonomiska forskningsmetoder"*, (2005), Upplaga 1:1, Liber

Edision Magazine nr 1, text: Wedberg, Benny, *"Den nya byggmomsen – så fungerar den"*, (2007)

Greve, Jan, *"Modeller för finansiell planering och analys"*, (2003), Studentlitteratur

Gyland, Christina, *"Skatterätt – En introduktion"*, (2007), Upplaga 7:1, Studentlitteratur

Hallgren, Örjan, *"Finansiell Strategi och Styrning"*, (1996), Upplaga 6:1, Ekonomibok förlag AB

Jacobsen, Dag Ingvar, *"Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen"*, (2002), Studentlitteratur

Melz, Peter, *"Mervärdesskatt"*, (2006), 14e upplagan, Iustus förlag

Mervärdesskattelag (1994:200)

Nygarad, Claus och Bengtsson, Lars, *"Strategizing – en kontextuell organisationsteori"*, (2002), Upplaga 1:1, Studentlitteratur

Rienecker, Lotte och Jorgensen, Peter Stray, *"Att skriva en bra uppsats"*, (2002), Upplaga 1:1, Liber

Svenning, Conny, *"Metodboken"*, (1997), Upplaga 2:1, Lorentz förlag

7.2 Internetkällor

BAS hemsida, *"Nya BAS-konton med anledning av ny skattedeclaration och nya regler för omvänd skattskyldighet"*, <http://www.bas.se>, hämtad 2007-12-01 kl 16.20

Finansdepartementet, Mervärdesskattsutredningen *"Statens offentliga utredningar SOU 2005:57"*, <http://www.regeringen.se/content/1/c6/04/65/28/a4562e8b.pdf>, hämtad 2007-11-08 kl 17.35

Miljöpartiet de gröna, *"Utred effekter av omvänd momsskyldighet på småföretag"* Enskild motion av Bolund, Per samt Holm, Ul, http://mp.se/files/138500-138599/file_138561.pdf, hämtad 2007-10-05 kl 15.30

Regeringens proposition 2005/06:130, *"Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn"*, <http://www.regeringen.se/content/1/c6/06/09/66/78e3d3cb.pdf>, hämtad 2007-11-13 kl 11.15

Regeringens proposition 2007/08: 25, *"Förlängd redovisningsperiod och vissa andra mervärdesskattefrågor"*, <http://www.regeringen.se/content/1/c6/09/07/83/73b373a9.pdf> hämtad 2008-01-12 kl 12:26

Regeringskansliets hemsida, SOU 2002:115, *"Skärpning gubbar! Om konkurrensen, kvaliteten, kostnaderna och kompetensen i byggsektorn"*, <http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/1649>, hämtad 2007-12-17 kl 11.06

RSV (Riksskatteverket) Rapport 2001:9, Delutvärdering per den 30 juni 2001, <http://skatteverket.se/omskatteverket/rapporter/rapport20010630del1.4.584dfe11039cdb626980001395.html>, hämtad 2007-11-08 kl 11.00

RSV Rapport 2002:6, *"Svart arbetskraft inom byggbranschen - Utredning avseende skyldighet att göra skatteavdrag för underentreprenörer"*,

<http://kronofogden.se/omskatteverket/rapporter/rapport2002061.4.584dfe11039cdb626980001824.html>, hämtad 2007-11-08 kl 10.15

Skatteverkets hemsida, *"Omvänd skattskyldighet inom byggsektorn"*,

<http://www.skatteverket.se/skatter/mervardesskattmoms/omvandskattskyldighetinombyggsektor.4.47eb30f51122b1aaad28000545.html>, hämtad 2007-11-08 kl 13.20

Skatteverkets skrivelse 2004-03-16

<http://www.skatteverket.se/rattsinformation/skrivelser/2004/skrivelser20040316.4.18e1b10334ebe8bc80003876.html>, hämtad 2007-11-08 kl 13.05

Skatteverkets skrivelse 2007-06-26, *"Skrivelse nr 2 med frågor och svar i anledning av nya regler om omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt inom byggsektorn"*

<http://www.skatteverket.se/rattsinformation/skrivelser/2007/2007/skrivelser20070626b.4.383cc9f31134f01c98a80001594.html>, hämtad 2007-12-09 kl 16.45

Skatteverkets ställningstagande 2007-11-19, *"Mervärdesskatt och hyresgästanpassningar av bostäder eller lokaler"*,

<http://www.skatteverket.se/rattsinformation/stallningstaganden/2007/stallntag20071119.4.24321e0c1165ddd612080001723.html>, hämtad 2007-11-28 kl 14.05

Skatteverkets ställningstagande 2007-12-18, *"Omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt vid tillhandahållande av tjänst avseende montering/installation av utrustning och maskiner"*,

<http://www.skatteverket.se/rattsinformation/stallningstaganden/2007/2007/stallntag20071218a.4.19b9f599116a9e8ef36800012651.html>, hämtad 2008-01-03 kl 13.15

Sveriges Byggindustrier 2007-06-01, *"Mervärdesskatt – Omvänd skattskyldighet, Frågor och svar"*, <http://www.bygg.org/files/marknad/skatter/Fragor%20och%20svar.pdf>, hämtad 2007-11-08 kl 10.15

Statistiska centralbyråns hemsida,

http://www.scb.se/Grupp/Foretagsregistret/_Dokument/071214snisorterad2002.pdf, hämtad 2008-01-12 kl 12.37

Wikipedias hemsida, "*Offentlig sektor*", http://sv.wikipedia.org/wiki/Offentlig_sektor, hämtad 2007-12-21 kl 12.04

Wikipedias hemsida, "*Skatt*", <http://sv.wikipedia.org/wiki/Skatt>, hämtad 2007-12-21 kl 11.53

7.3 Muntliga källor

Bossner Lena, Skatteinformatör, Skatteverket, intervjuad 2007-12-10

Ivarsson Henrik, Skattejurist, Ernst & Young, intervjuad 2007-12-03

Nilsson Sven-Johan, Controller, PEAB, intervjuad 2007-12-04

Sjöström Rolf, Redovisningskonsult, R Sjöström Redovisningsfirma, intervjuad 2007-11-29

Westerström Jerker, Skatteexpert, KPMG, intervjuad 2007-11-26

7.4 Figurförteckning

Figur 1, *Intressentmodellen*, Persson Cliff, Ståhl Johan och Svensson Malin

Figur 2, *Bortfall*, Persson Cliff, Ståhl Johan och Svensson Malin

Figur 3, *Exempel på skattefusk*, Persson Cliff, Ståhl Johan och Svensson Malin

Figur 4, *Köparens risk*, Ivarsson Henrik, Ernst & Young

Figur 5, *Säljarens risk*, Ivarsson Henrik, Ernst & Young

BILAGA 1

Hej!

Först och främst, ett stort tack till att ni tar er tid till att bli intervjuade av oss! Vi är tre redovisningsstuderande som heter Johan Ståhl, Cliff Persson och Malin Svensson. Vi skriver just nu vår kandidatuppsats inom området redovisning och har valt att skriva om "Omvänd skattskyldighet inom byggsektorn". Vår problemformulering inom området är: "Kommer de positiva effekterna med omvänd skattskyldighet inom byggsektorn övervinna de negativa effekterna?". Efter att ha läst en hel del om området har vi förstått att den nya lagen har inneburit stora förändringar för företag och att dessa förändringar inte varit helt lättolkade. Vi vill därför träffa er för att höra er syn på förändringen och få hjälp att finna svar på vår problemställning, om omställningen kommer att gynna mer än vad den orsakar problem. Vi bifogar med det här mailet de frågor som vi har tänkt ställa till er under intervjun. Det kan även dyka upp andra frågor men det här är de vi i första hand har tänkt på.

Tack igen och så ses vi ...

Med vänliga hälsningar,

Johan, Cliff och Malin

BILAGA 2

Intervjufrågor till KPMG och Ernst & Young:

Hur länge har du arbetat på KPMG/Ernst & Young?

Hur länge har du jobbat på den positionen du har nu?

Kommer du att vilja vara anonym i intervjun?

Kan ni beskriva de främsta anledningarna till att lagen om omvänd skattskyldighet inom byggsektorn kom till?

Hur har reaktionen varit från företag?

Har många klagat på förändringen? Vilka klagar, vilka klagomål?

Har det varit lätt/svårt att implementera för företag? Vad har varit svårast?

Har ni stött på någon positiv kritik? Vilken? Från vilka?

På vilket sätt finns ni till för företagen med vägledning om förändringen?

Vi har förstått att det finns en del tveksamma fall huruvida omvänd moms ska användas eller inte. Kan ni nämna några av dessa?

Kan du ge några konkreta exempel på ”problemfall”.

Vem har skyldigheten att göra rätt, köparen eller säljaren?

Vem får bära skulden för om något blir fel?

Och vad händer om något blir fel?

Vilka administrativa förändringar har företag behövt göra?

Vad anser ni om att man skulle införa ett administrationsavdrag som kompensation för de kostnader som företagen åsamkas?

Om positivt svar, hur anser du att ett sådant administrationsavdrag skulle kunna se ut?

Vilka positiva/negativa effekter kan ni se av förändringen?

Hur väger du de positiva effekterna gentemot de negativa effekterna?

Förändras företags likviditet i och med förändringen? Hur?

Vad har ni för åsikter kring de likviditetsproblem som tillhandahållaren av tjänster drabbas av?

Känner företag osäkerhet i när reglerna ska användas? När då?

Stora företag betalar ibland sina fakturor lite sent, har den nya lagen gjort några förändringar för små företags likviditet?

Hur har ditt arbete påverkats av förändringen?

Hur lång tid tror du att invänjningsperioden kommer att vara?

Hur lätt/svårt är det att kontrollera att företagen gör rätt?

Innebär förändringen en stor ökad arbetsbelastning för er?

Anser ni att det hade funnits något alternativ till skattereformen? Vad hade det kunnat vara?

Har du någon idé om någon förbättring i nuvarande lag utan att byta ut den?

Hur ser ni på möjligheterna att företag kan hitta nya kryphål i systemet? Vilka skulle dessa kunna vara?

Tror ni att svartjobben kommer att minska i och med reformen? Varför?

Har ni några tankar om hur man hade kunnat få stopp på svartjobben och minska skattefusket på något annat vis?

Kan ni nämna någon/några andra branscher där lagen om omvänd skattskyldighet hade kunnat vara användbar?

Har ni några ytterligare tankar som ni vill dela med er av?

BILAGA 3

Intervjufrågor till R Sjöström Redovisningsfirma:

Hur länge har du arbetat som revisor?

Kan ni beskriva de främsta anledningarna till att lagen om omvänd skattskyldighet inom byggsektorn kom till?

Hur har reaktionen från företag varit?

Verkar företag ha svårt/lätt att implementera förändringen?

Vilka likviditetsproblem orsakas företag av?

Vilka administrativa förändringar har företag fått göra?

Vi har förstått att det finns en del tveksamma fall huruvida omvänd moms ska användas eller inte. Kan ni nämna några av dessa?

Vem har skyldigheten att göra rätt, köparen eller säljaren? Vem får bära skulden för om något blir fel?

Känner företag någon osäkerhet i när reglerna ska användas? När då?

Vilka positiva/negativa effekter anser du att förändringen har?

Tror ni att svartjobben kommer att minska i och med reformen? Varför?

Vad tycker företagen är svårast?

Stora företag betalar ibland sina fakturor lite sent, har den nya lagen gjort några förändringar för små företags likviditet?

Hur har ditt arbete påverkats av förändringen?

Tycker du det är lätt/svårt att granska om faktureringen går rätt till?

Hur lång tid tror du att invänjningsperioden kommer att vara?

Anser ni att det hade funnits något alternativ till skattereformen? Vad hade det kunnat vara?

Kan ni nämna någon/några andra branscher där lagen om omvänd skattskyldighet hade kunnat vara användbar?

Har ni några ytterligare tankar som ni vill dela med er av?

BILAGA 4

Intervjufrågor till PEAB:

Hur länge har du jobbat på PEAB? Hur länge på den positionen du har nu? Anonym?

Vilka förändringar behövde ni göra vid införande av omvänd skattskyldighet?

Vilka administrativa förändringar har ni behövt göra i och med förändringen?

Har det varit lätt/svårt att implementera? Vad har varit svårast?

Känner ni någon osäkerhet i när reglerna ska användas? När då?

Har ni märkt av att leverantörer/kunder känner osäkerhet?

Kan ni se att förändringen kommer leda till några positiva/negativa effekter? Vilka?

Hur hanterar ni felaktiga fakturor?

Tror ni att svartjobben kommer att minska i och med reformen? Varför?

Förändras er likviditet i och med förändringen? Hur?

Har ni några tankar om hur man hade kunnat få stopp på svartjobben och minska skattefusket på något annat vis?

Vilka positiva/negativa effekter kan ni se av förändringen?

Hur har ert arbete påverkats av förändringen?

Hur lång tid tror du att inväntningsperioden kommer att vara?

Det förekommer ofta tveksamma fall huruvida omvänd moms ska användas eller inte har vi förstått det som. Vilka tveksamma fall kan förekomma anser ni?

Anser ni att det hade funnits något alternativ till skattereformen? Vad hade det kunnat vara?

Kan ni nämna någon/några andra branscher där lagen om omvänd skattskyldighet hade kunnat vara användbar?

Har ni några ytterligare tankar som ni vill dela med er av?

BILAGA 5

Intervjufrågor till Skatteverket:

Hur har reaktionen varit från företag efter införandet av omvänd skattskyldighet inom byggsektorn?

Hur har ni funnits till för företag med vägledning om förändringen?

Vi har förstått att det finns en del tveksamma fall huruvida omvänd moms ska användas eller inte. Kan ni nämna några av dessa?

Vem får bära skulden för om något blir fel? Vad händer när någon gör fel?

Hur granskar ni om företagen gör rätt? Hur lätt/svårt är det för er att kontrollera att företagen gör rätt?

Har ni märkt någon skillnad i momsinsbetalningar? Vilka/ hur stora? När tror ni det kommer märkas tydligast?

Vilka positiva/negativa effekter ser ni att förändringen innebär?

Varför tror ni att svartjobben kommer att minska i och med reformen?

Vilka förändringar har företag fått göra på grund av den nya reformen?

På vilket sätt finns ni till för företagen med vägledning om förändringen?

Anser ni att det hade funnits något alternativ till skattereformen? Vad hade det kunnat vara?

Kan ni nämna någon/några andra branscher där lagen om omvänd skattskyldighet hade kunnat vara användbar? Finns lagen inom någon annan bransch idag? Vilken?

Har ni några ytterligare tankar som ni vill dela med er av?